

TEST TAPŞIRIQLARININ DÜZGÜN CAVABLARI

Şifahi xalq ədəbiyyatı

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	E	E	C	D	C	C	E	C	B	D	D	B	C	D	A	C	E	E	D
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
B	A	A	B	E	B	C	B	D	E	A	D	C	B	D	A	A	C	D	C
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
A	B	C	E	E	C	D	D	E	B	E	C	D	E	A	A	D	B	E	E

61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
C	A	D	E	E	D	E	A	E	E	C	D	B	B	C	C	A	C	B	D
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
C	E	C	B	C	D	D	A	A	B	B	B	E	D	A	E	D	B	D	A

101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112								
A	E	B	B	E	B	E	E	D	E	D	B								

113	114	115	116	117
15	24	15	23	235
118	119	120	121	122
145	24	13	14	234
123	124	125	126	127
14	14	15	246	245
128	129	130	131	132
246	35	245	12	3241
133	134	135	136	137
45	134	145	13	124
138	139	140	141	142
146	146	135	24315	45

143	144	145	146	147
51243	145	13	2314	245
148	149	150	151	152
14	35	14	1A2BD3CE	1AD2BC3E
153	154	155	156	157
1AB2CE3D	1AC2BD3E	1D2A3B	1C2D3E	1BD2C3AE

158	159	160	161	
1B2CD3AE	1C2A3B	1D2AB3E	1D2E3B	

Qədim dövr Azərbaycan ədəbiyyatı

1	2	3	4	5	6														
C	A	D	B	D	D														

7	8	9	10	
134	26	24	1BC2DE3A	

“Kitabi-Dədə Qorqud” eposu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	D	C	D	C	A	A	B	A	C	B	B	B	D	D	A	B	C	E	A
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
A	E	B	B	E	C	B	E	C	C	E	D	A	B	C	B	E	C	C	B
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
D	D	B	A	C	E	B	B	D	B	E	E	A	C	D	A	C	C	B	C

61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
D	B	A	C	D	E	B	E	D	E	E	D	E	D	A	D	A	C	D	B
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92								
B	D	D	A	D	E	E	B	D	C	D	B								

93	94	95	96	97
245	145	135	136	25
98	99	100	101	102
245	24	245	23	13
103	104	105	106	107
24	25	3412	1BD2A3CE	1CE2D3AB

108	109	110	111	112
1C2AE3B	1AE2CD3B	1BD2C3AE	1BD2A3CE	1D2AB3C

113				
1A2DE3BC				

İntibah dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
C	E	D	B	B	E	D	B	C	D	B	A	A	D	C	A	D	D	D	B	B
22	23	24	25	26	27	28	29													
B	E	E	B	C	A	D	C													

30	31	32	33	34
234	45	134	34	125

35	36	37	38	39
26	23	134	135	24
40	41	42		
15	1AD2E3C	1AC2BE3D		

N. Gəncəvi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	E	E	E	A	C	E	D	B	D	B	C	A	E	A	A	C	C	A	E
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
C	A	A	D	E	C	E	C	D	A	C	B	B	B	E	A	C	C	D	A
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
D	D	E	B	E	A	A	C	C	A	C	D	D	B	D	A	B	A	C	A
61	62	63																	
E	C	C																	

64	65	66	67	68
1345	135	123	2413	135
69	70	71	72	73
1245	135	12	35	25
74	75	76	77	78
51324	36	25	34	24
79	80	81	82	83
246	125	24	145	124

84	85	86	87	88
25	45	15	1CD2AE3B	1CD2BE3A

89	90	91		
1AE2D	1A2C3D	1C2AE3BD		

Orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	A	B	B	C	B	B	E	E	D	B	D	E	A	E	C	A	A	C	B
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30										
B	E	C	B	D	B	E	D	D	C										

31	32	33	34	35
135	23	345	2346	345
36	37	38	39	40
345	123	1C2AE3BD	1AC2BD3E	1D2AC3B

41	42	43		
1CD2AB3E	1CE2AD3B	1AD2BE		

İ. Nəsimi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	A	E	B	E	B	A	B	C	D	A	A	D	C	E	E	E	D	D	A
21	22	23	24	25	26	27													
C	E	E	E	C	A	E													

28	29	30	31	32
26	24	234	25	13
33	34	35	36	37
135	13	24	12	1AC2BD
38				
1CE2AD				

Ş. İ. Xətayi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	C	D	A	D	E	A	C	C	E	C	E	E	C	B	E	E	C	A	C
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
B	E	E	A	D	C	D	C	B	D	E	C	C	D	C	C	A	B	E	E

41	42	43																	
B	B	A																	

44	45	46	47	48
235	45	35421	45	235
49	50	51	52	53
134	14	1BE2D3AC	1AD2BE3C	1A2CE3B

54	55	56		
1BC2AD3E	1CE2B3D	1B2C3A		

M. Füzuli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	D	E	A	B	A	B	E	C	B	D	C	C	E	D	C	B	D	B	D
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
E	D	D	D	B	E	D	D	E	D	C	B	E	C	C	C	B	D	E	C

41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
B	C	B	E	B	C	B	D	C	E	A	C	C	A	E	C	E	B	D	D
61	62	63	64	65	66	67	68												
E	E	B	E	E	C	B	C												

69	70	71	72	73
13	25	235	245	234
74	75	76	77	78
245	135	35	245	145
79	80	81	82	83
12	1BE2AC3D	1A2CD3E	1A2CD3BE	1CE2BD3A
84	85	86		
1DE2BC3A	1CD2E3A	1CD2AB		

Erkən Yeni dövr Azərbaycan ədəbiyyatı “Koroğlu” eposu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	C	A	C	C	B	D	A	D	A	B	B	E	D	A	D	B	E	C	D
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
D	D	B	E	B	C	D	A	B	A	C	A	A	A	A	D	C	C	E	E
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
D	D	D	B	B	D	C	E	A	C	E	D	E	D	B	B	B	B	A	C
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71									
E	D	C	A	B	C	C	A	D	D	E									

72	73	74	75	76
42	26	16	135	34
77	78	79	80	81
235	123	146	345	1346
82	83	84	85	86
54321	14	345	26	145

87	88	89	90	91
1BC2AD	1AD2BC3E	1C2BD3AE	1AD2BE3C	1BC2AD3E
92	93	94	95	
1AE2BC3D	1CE2BD3A	1C2A3D	1BE2A3D	

M. P. Vaqif

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	C	A	E	E	E	E	A	B	A	B	A	C	D	C	D	E	A	D	D
21	22	23	24	25															
E	B	E	B	E															
26				27				28				29				30			
56				235				24				23				135			

31	32	33	34	35
34	45	145	125	123
36	37	38	39	40
14	125	13	124	1B2AD
41	42			
1CE2A3BD	1A2CD3B			

Azərbaycan ədəbiyyatında maarifçi-realizm dövrü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	D	B	B	C	C	B	A	E	A	A	B	D	A	A	E	E	C	A	C
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36				
A	D	B	B	E	A	A	B	E	A	B	D	D	C	D	A				
37	38	39	40	41															
14	345	13	145	16															
42	43	44	45	46															
35	35	36	14	125															
47	48	49	50	51															
35	345	345	1CE2B3AD	1CD2BE3A															
52																			
1AD2BE																			

Q. Zakir

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	B	B	B	D	D	D	A	A	D	A	E	D	C	C	C	A	D	D	C
21	22	23																	
A	E	D																	
24	25	26	27	28															
35	145	24	12	35															
29	30	31	32	33															
14	234	235	13	35															
34	35																		
1CE2AD3B	1BC2DE3A																		

M. F. Axundzadə

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	D	D	E	D	D	B	E	C	C	E	A	E	D	B	C	C	A	E	A
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
B	E	C	B	E	D	B	C	C	D	E	B	B	B	B	A	A	D	B	D
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
D	C	A	A	D	E	A	E	C	A	A	C	B	D	C	B	C	D	C	D
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
B	A	E	D	B	C	D	D	B	D	C	B	B	B	E	D	B	B	B	A

81	82	83	84	85
53412	14	43251	12	21345
86	87	88	89	90
13	235	245	25	12
91	92	93	94	95
134	43251	123	14	134
96	97	98	99	100
135	1B2C3AD	1C2D3AE	1C2BD3AE	1CD2AE3B
101	102			
1B2C3AD	1DE2A3BC			

Aşıq Ələsgər. Aşıq şeir şəkilləri

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	B	A	D	C	A	A	A	B	D	D	E	D	C	B	C	E	E	B	A
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36				
D	C	E	D	D	C	B	E	B	C	C	A	D	B	D	E				
37				38				39				40				41			
13				25				25				24				35			
42				43				44				45				46			
45				125				35				135				1AD2C3BE			
47				48															
1B2A3C				1DE2BC3A															

S. Ə. Şirvani

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	D	C	E	D	E	A	D	D	D	C	D	B	B	B	E	A	B	B	C
21	22	23	24	25	26	27													
E	C	C	E	C	A	D													

28	29	30	31	32
42351	1245	16	234	123
33	34	35	36	37
45	135	1BC2A3DE	1A2BD3CE	1E2C3B

N. Vəzirov

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	B	B	B	B	C	B	B	A	B	B	C	C	B	A	E	B	A	C	D
21	22	23	24																
E	C	A	A																

25	26	27	28	29
24	25	12	15234	25
30	31	32	33	34
3142	35	15	3214	1CD2BE3A

35	36	37	38	
1BE2AD3C	1A2CD3E	1E2BD3A	1BD2E3AC	

Azərbaycan ədəbiyyatında tənqidi realizm və romantizm dövrü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	B	E	D	C	B	A	D	B	C	A	A	B	B	B	B	E	E	D	C
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
E	E	D	C	B	C	D	C	C	A	A	C	D	C	A	C	B	D	B	B

41	42	43	44	45
E	14	134	125	1346
46	47	48	49	50
3421	1346	135	256	15
51	52	53	54	55
246	134	14	1A2B3E	1C2DE3AB

56	57			
1A2BE3D	1AE2BC3D			

C. Məmmədquluzadə

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	B	B	A	A	D	C	B	A	D	A	C	A	D	E	A	A	E	A	A
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
C	A	B	E	C	E	A	E	E	B	C	A	E	C	E	A	D	A	A	A

41																			
C																			

42	43	44	45	46
125	15	14	135	235
47	48	49	50	51
125	125	235	31425	35
52	53	54	55	56
124	24	1C2BE3AD	1CE2B3A	1CD2E3AB
57	58	59	60	
1AD2BE3C	1C2AD3B	1AC2BE3D	1D2CE3AB	

M. Ə. Sabir

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	E	D	C	C	A	C	B	A	A	B	B	A	B	E	A	B	D	D	A
21	22	23	24	25															
D	A	E	B	C															
26				27			28			29			30						
1346				25			146			13			135						
31				32			33			34			35						
35				13			1A2B3C			1A2B3E			1C2AB3E						
36																			
1C2A3B																			

H. Cavid

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	C	D	A	C	E	B	E	C	B	B	E	E	B	A	B	E	D	B	E
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
E	A	D	C	B	D	B	A	B	D	E	C	B	C	B	E	B	C	D	D
41																			
E																			
42				43			44			45			46						
14			35			25			135			134							
47				48			49			50			51						
3456				15			23			12			125						
52				53			54			55			56						
245				13			345			345			1B2D3C						
57				58			59			60									
1B2AD3CE				1CE2BD3A			1A2B3CD			1CE2D3AB									

Ə. Cavad

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
C	A	B	C	A	B	D	A	A	C	D	B	A	A	D	C	B	C	D	
20				21				22				23				24			
34				24				23				14				35			
25				26				27				28							
1AD2B3CE				1BE2D3AC				1CE2A3D				1C2B3A							

M. Şəhriyar

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	C	D	C	B	C	D	C	E	D	E	E	A	E	D	B	E	C	D	C
21	22	23																	
D	E	A																	
24				25				26				27				28			
346				45				123				124				145			
29				30				31				32				33			
345				14				124				12				35			
34				35				36											
1DE2A3BC				1CE2A3BD				1C2E3B											

A.İldırım, M.Müşfiq, S.Rüstəm, M.Seyidzadə, C.Novruz, M.İbrahimov, H.Ziya,
Ə.Kürçaylı, M.Hüseyn

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	C	D	E	D	E	C	A	B	A	A	A	A	D	C	B	D	E	C	C
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
E	C	C	B	A	E	D	E	C	B	B	C	E	C	B	B	C	C	B	C
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
A	B	B	E	C	E	B	D	A	C	A	C	A	A	A	A	E	C	B	E
61				62				63				64				65			
34				24				15				234				123			
66				67				68				69				70			
35				235				123				134				124			
71				72				73				74				75			
23				135				35				1AD2CE3B				1AE2BD3C			
76																			
1B2E3D																			

C. Cabbarlı

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	A	D	E	D	A	A	C	E	D	C	E	D	B	D	B	E	D	C	E
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35					
E	B	E	A	E	B	D	A	C	B	D	B	C	D	C					
36	37	38	39	40															
3124	23	23451	234	15															
41	42	43	44	45															
1432	13	134	1CE2B3AD	1C2BD3AE															
46	47	48																	
1CE2AB3D	1A2E3B	1C2AD3B																	

S. Vurğun

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	D	D	A	B	A	A	D	D	E	C	A	D	A	B	C	D	A	C	C
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36				
E	A	D	D	D	D	D	E	A	C	C	E	A	E	E	E				
37	38	39	40	41															
A	C	D	25	21543															
42	43	44	45	46															
35	145	2345	234	135															
47	48	49	50	51															
45	145	145	245	23451															
52	53	54	55	56															
1BC2AE3D	1C2BD3AE	1A2D3C	1BC2AE3D	1A2CD3BE															

R. Rza

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	B	E	C	B	A	A	A	B	D	D	B	B	B	E	A	D	A	C	E
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
A	D	D	A	B	A	D	C	E	E	B									
32	33	34	35	36															
34	135	1456	1AD2CE3B	1DE2BC3A															
37	38																		
1AE2CD3B	1E2CD3AB																		

Mir Cəlal

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
A	B	A	C	A	D	D	C	B	D	B	E	E	A	C	E	B			
18				19				20				21				22			
135				35				52143				145				1345			
23				24				25				26				27			
2413				124				1BD2A3C				1AC2BE3D				1CE2B3AD			

Milli özünüdərkə qayıdış mərhələsi və keçid dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	B	B	C	A	C	D	B	A	D	E	C	C	D	B	A	D	B	E	C
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
E	A	A	D	A	D	E	A	B	D	A	A	D	A	C	B	D	D	D	D
41				42				43				44				45			
A				A				E				A				A			
46				47				48				49				50			
C				45				134				45				135			
51				52				53				54				55			
234				135				13				15				1BE2AC3D			
56				57				58				59				60			
1B2DE3AC				1D2B3AC				1A2CD3BE				1B2AC3D				1AE2CD3B			

İ. Əfəndiyev

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	C	C	A	E	C	A	B	E	A	A	D	A	E	E	A	B	D	B	C
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
B	A	A	B	B	C	E	E	A	B	C									
32				33				34				35				36			
136				2346				15243				24				45321			
37				38				39				40				41			
13				1B2CE3AD				1C2BE3AD				1D2C3B				1AD2BC			

İ. Şıxlı

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	C	E	D	D	B	C	B	E	A	A	B	D	A	A	C	A	C	D	B

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30										
E	D	C	B	A	E	D	A	E	B										
31					32				33					34				35	
235					134				23					25				2456	
36					37				38										
346					1CE2BD3A				1A2B3CD										

X. R. Ulutürk, Q. İlkin, Ə. Səmədli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15					
C	C	B	C	A	B	B	D	E	D	C	D	B	A	B					
16					17														
124					1AC2BD														

B. Vahabzadə

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	E	D	A	D	D	D	E	C	E	B	E	E	A	A	A	E	E	A	A
21	22																		
C	A																		
23					24				25				26				27		
56					16				34				235				245		
28					29				30				31				32		
135					13				1C2BE3AD				1AE2BD3C				1AE2BC		

İ. Krılov, E. Heminquey, Ç. Aytmatov

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	B	D	C	D	E	C	A	B	E	E	C	C	D	C	D	A	E	B	D
21																			
B																			
22					23				24				25				26		
35					12				235				36				124		
27					28				29				30				31		
2356					25				1AD2B3CE				1CD2AE3B				1CE2AB3D		
32																			
1DE2C3AB																			

Mövzulararası əlaqə və xronoloji ardıcılıq

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	B	C	E	A	B	E	E	B	B	E	E	C	E	B	C	A	E	C	A
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
B	D	C	D	B	B	A	E	C	B	A	A	C	D	D	E	B	E	C	E
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
C	A	B	A	A	B	D	A	E	D	A	D	E	B	D	E	B	A	E	B

61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
C	C	C	C	B	B	A	B	B	A	B	C	A	B	A	C	A	E	E	E
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
B	D	E	E	B	A	B	A	C	E	C	B	A	B	A	C	D	E	D	D

101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
E	D	D	D	D	B	D	C	B	B	D	A	B	A	B	D	C	A	B	A
121	122																		
D	C																		

123	124	125	126	127
125	146	245	23	1243
128	129	130	131	132
13	25	3142	256	2413

133	134	135	136	137
146	2341	126	25	235
138	139	140	141	142
25	234	13	46	1CD2AE3B

143	144	145	146	147
1BE2C3AD	1B2AC3DE	1E2C3BD	1D2B3AC	1E2AB3D
148	149	150		
1D2BC3AE	1C2BE3AD	1A2E3C		

Nəzm və nəsr. Azərbaycan şeirinin vəznləri. Şeir vahidləri

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	E	A	D	A	A	A	E	A	D	C	D	E	A	E	D	A	D	B	E
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30										
C	D	B	C	C	B	D	C	D	E										

31	32	33	34	35
13	25	24	35	345
36	37	38	39	
235	14	1CD2A3BE	1AD2CE3B	

Ədəbi növlər və janrlar

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	B	A	D	E	B	B	D	A	C	D	B	A	B	B	B	B	A	A	D
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
B	A	B	A	D	A	A	E	C	A	E	B	E	C	A	E	E	B	A	A
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
B	A	A	E	B	C	E	C	B	E	E	A	B	D	A	E	C	A	D	C
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73							
A	E	C	D	D	C	E	B	A	C	B	E	E							
74				75				76				77				78			
23				234				35				25				234			
79				80				81				82				83			
13				23				12				246				256			
84				85				86				87				88			
45				24				23				15				125			
89				90				91				92							
1AE2C3BD				1C2A3BD				1BC2AE				1E2A3D							

Bədii dilin tərkibi. Bədii təsvir və ifadə vasitələri

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	C	D	A	A	C	A	A	D	A	E	A	A	D	A	C	E	E	E	A
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
E	A	D	E	B	C	B	B	B	A	C	B	A	B	C	E	D	D	A	A
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
E	A	E	D	B	D	C	A	A	D	D	A	A	E	A	A	A	A	D	B
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
D	A	E	B	D	A	D	C	D	E	A	B	E	A	A	E	A	A	A	D
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
B	B	B	E	D	D	C	A	A	B	E	C	C	E	E	D	D	E	A	D
101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
D	E	D	A	E	B	A	C	A	E	C	A	B	A	C	B	D	E	D	E
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	
B	A	E	A	E	C	A	B	E	A	D	C	B	D	A	C	A	B	E	
140				141				142				143				144			
235				145				145				123				1234			
145				146				147				148				149			
34				12				145				135				16			

150	151	152	153	154
123	234	23	1234	12
155	156	157	158	159
356	1235	45	246	123
160	161	162	163	164
4213	1E2B3A	1CD2BE3A	1AE2D3BC	1A2BC3DE
165				
1C2AE3B				

Bədii əsərin quruluşu. Bədii gülüş. Süjet və kompozisiya.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	E	D	E	B	C	D	A	E	E	E	B	B	D	A	A	D	E	A	B
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
A	B	A	C	C	D	D	B	D	E	D	C	B	C	C	C	D	C	C	B
41	42	43	44	45	46	47	48												
E	D	B	D	B	B	B	A												
49	50	51	52	53															
135	234	13	235	234															
54	55	56	57	58															
24	235	123	1E2B3D	1AD2CE															
59	60																		
1AC2BD	1D2B3C																		

MƏTN SUALLARININ DÜZGÜN CAVABLARI

1	1-ci fikir seçilir. Əsaslandırma: <i>Qurd kənd sakinlərinə qarşı xainlik və zərər vermişdi, ovçulardan qaçdığı dar gündə isə hamının ona arxa çevirməsini, yəni tənhalığı gördü. Mətn sübut edir ki, insanın (və ya obrazın) keçmişdə başqalarına etdiyi rəftar, gec-tez onun öz taleyini müəyyən edir.</i>
2	H.Ziyanın "Kərgədan və Qarışqa" əsəri ilə İ.Krlovun "Qurd və Pişik" əsərlərinin forma xüsusiyyətləri ilə bağlı ortaq xüsusiyyətlər: <i>Hər ikisi təmsil janrında yazılmışdır, hər ikisi epik növdədir, hər ikisi təhkiyə əsasında yazılmışdır, hər ikisi nəzm əsəridir və s.</i> H.Ziyanın "Kərgədan və Qarışqa" əsəri ilə İ.Krlovun "Qurd və Pişik" əsərlərinin məzmunu ilə bağlı fərqli xüsusiyyətlər: <i>"Kərgədan və Qarışqa" əsərinin mərkəzində kiməsə zərər vermək deyil, Kərgədanın daxili süstlüyü, işsiz-gücsüzlüyü, gününü yeyib-yatmaqla keçirməsi və cəmiyyətə faydasız olması dayanır, "Qurd və Pişik" əsərində isə Qurd ətrafındakılara fiziki və maddi zərər yetirmiş, onların mal-qarasını tələf etmiş bir obrazdır.</i> <i>"Kərgədan və Qarışqa" əsərində süjet xətti zəhmətkeş birinin (Qarışqanın) tənbel və nəhəng heyvana verdiyi doğru məsləhətə qarşı Kərgədanın hiddətlənməsi və fiziki güclə cavab verməyə çalışması üzərində qurulub, "Qurd və Pişik" əsərinin süjet xətti isə Qurdu ölüm qorxusu içində, ovçulardan qaçarkən keçmiş əməllərinin cəzasını çəkməsi (çətin anda sığınacaq tapa bilməməsi) üzərində qurulub və s.</i>
3	1-ci fikir uyğun deyil. Əsaslandırma: <i>Bədii əsərlər iki formada olur: Nəzm və nəsr. Bir əsərin nəzm formasında yazılması onun yalnız lirik növdə yazıldığını deməyə əsas vermir. Yəni həm lirik, həm epik, həm də dramatik növdə olan əsərlər nəzmlə yazıla bilər.</i> 2-ci fikir uyğundur. Əsaslandırma: <i>Bildiyimiz kimi, epik növdə hər hansı bir hadisə danışılır və obrazlar iştirak edir. Bu xüsusiyyətləri "Qurd və Pişik" əsərində görmək mümkündür.</i> 3-cü fikir uyğun deyil. Əsaslandırma: <i>Dramatik növdə olan əsərlərin mətni iki hissədən ibarət olur: Remarka və personajların danışığı. "Qurd və Pişik" əsərində dialoqlar olsa da, remarka yoxdur, həmçinin əsər təmsil janrında yazılmışdır. Bu isə onun epik növdə yazıldığını deməyə əsas verir.</i>
4	sevinci çox çəkmədi / onun işləri planlaşdırdığı kimi getmədi / xəbəri yox idi ki, onun kefini pozacaqlar / həm də insanların münasibət göstərəcəkləri onu narahat edirdi / heç kimin baxmağa gəlməyəcəyini də bilirdi / bilirdi ki, onun şəkillərinə yalnız evdəki adamlar baxıblar, başqaları maraqlanmayacaqlar / içində bir narahatlıq da vardı / özünü pis ehtimalla da hazırlayırdı / bilirdi ki, yalnız ailəsi sevinir / həm də ümitsiz idi və s.
5	metonimiya – Naxçıvan belə şey görməyib! epitet – ağır yerləş / ağır yerləşlə Bəhrüza sarı gedib.

6	Bəhruzun yaxınlarının münasibəti: <i>Sevinirlər / Onu təbrik edirlər / Sevinclərini ifadə edirlər / Heyrətlənirlər / Möcüzə kimi qiymətləndirirlər / Naxçıvanda belə şeyin olmadığını deyirlər / Başqalarının da görməyini istəyirlər və s.</i> Ətrafdakıların münasibəti: <i>Laqeyd yanaşırlar / Baxmağa gəlmirlər / Heç qapıdan da boylanan da olmur / Heç kimin marağını cəlb etmir və s.</i>								
7	Məzmun ortaq cəhət: <i>Azərbaycandan bəhs olunur / Hadisələr sarayda bəhs olunur / Elçi surəti var / Elçi qürurla danışır / Şah surəti var / Elçi şahın hüzuruna gəlir / Elçi elçi kimi davranmır / Elçi qürurlu hərəkətləri ilə seçilir / Elçinin davranışları qarşısındakı hökmdarı təəccübləndirir və s.</i> Məzmun fərqli cəhət: <i>Birinci elçi hökmdarın özüdür, digərində isə elçi / Pompey hücumla hədələyir, İskəndərin müharibə fikri yoxdur / Birində elçi baş aymır, digərində təzim edir / İskəndər özü gedir, Pompey elçi göndərir və s.</i> Forma ortaq cəhət: <i>Nəzmlədir / Sözlər nəzmin tələblərinə uyğun sıralanmışdır / Bədii təsvir və ifadə vasitələri işlənmişdir / Dialoq var və s.</i> Forma fərqli cəhət: <i>Biri epik, digəri dramatik növdədir / Həyatı əksətdirmə üsulları fərqlidir / Birində remarka var, digərində yoxdur və s.</i>								
8	İkinci fikir (Misralarda (birində və ya bir neçəsində) inversiya ilə yanaşı, digər bədii ifadə vasitəsi də işlənmişdir) seçilir və əsaslandırılır: <i>Nə sənə, nə bizə xeyiri dəyər</i> nümunəsində təkrir işlənmişdir / İnversiya ilə yanaşı, təkrir də işlənmişdir və s. Qeyd: İcazə istəyir, Pompey əmr edir? nümunəsi bədii sual hesab edilmir.								
9	Cümlə: <i>Sülhdür məramımız.</i> Əsaslandırma: <i>Elçi sülhdən danışsa da, icazə verilmədiyi təqdirdə onların xeyir tapmayacaqlarını deyir, yəni çar Uruzu hədələyir.</i>								
10	<table><tr><td>Misra</td><td>İşlənmiş bədii təsvir vasitəsi</td><td>İşlənmiş bədii ifadə vasitəsi</td></tr><tr><td><i>Göründü gözümə ağ yasəmənək</i></td><td><i>Təşbeh</i></td><td><i>İnversiya</i></td></tr></table>	Misra	İşlənmiş bədii təsvir vasitəsi	İşlənmiş bədii ifadə vasitəsi	<i>Göründü gözümə ağ yasəmənək</i>	<i>Təşbeh</i>	<i>İnversiya</i>		
Misra	İşlənmiş bədii təsvir vasitəsi	İşlənmiş bədii ifadə vasitəsi							
<i>Göründü gözümə ağ yasəmənək</i>	<i>Təşbeh</i>	<i>İnversiya</i>							
11	İkinci aforizm (Vətən ruhun əsir olduğu yerdir) seçilir. Əsaslandırma: <i>Şeirdə insanın vətəninə rahatlıq tapmasından, vətənin tikanının da əziz olmasından bəhs olunur. Aforizmdə də insan ruhunun vətənə bağlı olduğu deyilir. Deməli, aforizm mətnlə bağlıdır.</i>								
12	Tərənnüm əsasında yazıldığına / Müəllifin hiss və düşüncələrini əks etdirdiyinə / İnsanın arzu və istəklərini ifadə etdiyinə / Hadisə danışılmadığına / Həcmnin qısa olduğuna görə / Obyektə subyektiv münasibət bildirildiyinə / Süjet xətti olmadığına / Bitkin əhvalat danışılmadığına / İnsanın hiss və düşüncələri ön planda verildiyinə və s.								
13	Dramatik növdə olan əsərlərin mətni iki hissədən ibarət olur: Remarka və personajların danışığı. Mətnə isə remarkadan, dialoq və monoloqdan istifadə edilməmişdir.								

14	... hər kənddə özünə etibarlı bir dost, yaxın bir yoldaş tapasan. ... hər kənddə insanlara yaxşılıq et, hörmət qazan və özünə dostlar tap. ... çalış ki, hər getdiyin yerdə özünə xeyirxah dostlar qazanasan və s.
15	İtaətkardır, Məsuliyyətlidir, Praktiki təfəkkürə malik deyil, Sözbəxan olsa da, hadisələrin daxili mənasını görməkdə çətinlik çəkən bir obrazdır
16	“Tərənnüm əsasında yazılmışdır” xanası seçilir. Əsaslandırma: <i>Çünki şeirdə süjet xətti və ya hadisələrin ardıcılığı yoxdur / Nümunədə bitkin bir əhvalat danışılmır / Nümunədə lirik qəhrəmanın hiss və düşüncələri əks etdirilmişdir / Lirik qəhrəmanın daxili aləminə baş vurulmuşdur / Nümunədə lirik qəhrəmanın xəritədəki görünüşlə bağlı müsbət düşüncələrinə yer verilmişdir / Lirik qəhrəman obyektə bağlı xoş fikirlərini bölüşür və s.</i>
17	Bədii təsvir vasitəsi: <i>təşbeh</i> Şeirdən digər nümunə: <i>Bir şahindir / Bir şahindir dimdiyi göy sulara</i> Qeyd: “ <i>Nəhəng bir quş kimi görünür</i> ” nümunəsi şeirdə seçildiyi üçün səhv cavab hesab olunur.
18	Ortaq cəhətlər: <i>Şahinə bənzəyən Azərbaycan xəritəsi var / dəniz dalğası motivi var / Qartal təsviri və ya qartalə bənzədilmə var / Tərənnüm əsasında yazılar / Eyni müəllifə aid olar / Azərbaycanın tərənnümü əsasdır / Vətən sevgisi tərənnüm olunur / Ahəngdarlıq hiss olunur və s.</i>
19	Kəndlinin düşüncəsinə görə ağıl, hikmət və böyük elmi tapıntılar daha çox padşahlarda, vəzirlərdə və zəngin (varlı) adamlarda olur.
20	İşlənmiş bədii ifadə vasitəsi: <i>İnversiya</i> . Fikrin daha təsirli olması üçün söz sırası qəsdən pozulmuşdur.
21	Kəndli: <i>Açıqsözlüdür, Həyatı təcrübəyə önəm verir, maddi və real nəticələrə baxır, stereotiplərlə düşünür, Yaradıcı/məntiqi düşüncəsi zəifdir və s.</i> Alim: <i>Nəzəri və məntiqi təfəkkürə malikdir, özünə faydası olmayan elm daşıyıcısıdır və s.</i> Ortaq: <i>Ünsiyyətə və dialoqa açıqdırlar, mülayimdirlər və s.</i>
22	“Basqın” mətninin və S.Vurğunun “Vaqif” əsərinin məzmununda ortaq cəhətdir: <i>Kəndlər yandırılır / İnsanlara zülm olunur / Zalım düşmən surəti var / Yurd düşmən hücumuna məruz qalır / Düşmən sərkərdəsi yanğından zövq alır / Kəndin ağsaqqalı düşmənlərin başçısı ilə görüşür / Düşməndən rəhm diləmə var və s.</i> “Basqın” mətninin və S.Vurğunun “Vaqif” əsərinin formasında müşahidə olunan fərqli cəhətdir: <i>“Vaqif” əsəri nəzmlə, “Basqın” mətni nəsrə yazılmışdır / “Vaqif” əsəri dramatik, “Basqın” mətni epik növdədir / “Vaqif” əsəri səhnə üçün nəzərdə tutulmuşdur, “Basqın” mətni isə yox / “Vaqif” əsərində göstərmə, “Basqın” mətnində təhkiyə aparıcıdır / “Vaqif” əsərində hadisələr dialoqlar vasitəsilə, “Basqın” mətnində müəllifin sözləri ilə çatdırılır və s.</i>
23	Bədii təsvir vasitəsi: <i>Metonimiya</i> İşləndiyi cümlə: <i>Oba yuxuya getmişdi.</i>

24	İkinci fikir (Mal-qaranı, evlərimizdəki əşyaları aparsanız, onsuz da çətin olan dolanışığımız daha da pisləşəcək) seçilir. Əsaslandırma: <i>Çünki qoca, var-dövlətin aparılmasına etiraz etmirdi, o, uşaqlara dəyməməyi istəyirdi. Deməli, ikinci cümlə ardıcılığını pozur.</i>
25	Əsərin aid olduğu ədəbi növ: <i>Epik növ</i> Təhkiyə əsasında yazılır, Süjet xətti olur, Əhvalat və hadisə olur, Təsvir mühüm yer tutur, Nəzm və nəsrə ola bilər, Fikir daha ətraflı, təfəsilatı ilə verilir, "Epos" sözündəndir, danışmaq, söyləmək deməkdir, Həyat hadisələri danışmaq, nağıl etmək yolu ilə əks etdirilir və s.
26	M.A.Ərsoya aiddir: <i>Mükafata görə himn yazmaq istəmir, Müsəbiqəyə sonradan (xahiş edildikdən sonra) qoşulur, Türkiyədə elan olunmuş müsəbiqəyə şeir mətni yazmışdır və s.</i> Naməlum bəstəkar aiddir: <i>Adı axıra kimi naməlum olur, Müsəbiqəyə əvvəldən qoşulur, Himn yazdığı yer məlum deyil və s.</i> Hər ikisinə aiddir: <i>Hər ikisi himn müəllifidir, Heç biri təmənnə güdmür, Hər ikisi xalqı üçün çalışır / xalqın işinə yaramağı hər şeydən üstün tutur / millət sevgisini şəxsi mənafeədən üstün tutur, Hər ikisi şeir müsəbiqəsində iştirak etmişdir, Hər ikisi vətənpərvərdir və s.</i>
27	Üçüncü
28	Gözəl gündür, heyif ki, mən bunu görə bilmirəm, Mən sizin gördüyünüz gözəlliklərdən məhrumam, Mən də təbiət gözəlliklərini görmək istəyirəm, Gözəllikləri görmək, görəsən, necə hisdir? və s.
29	Üçüncü fikir və ya Söz var, gələr keçər, söz var, dələr keçər cümləsi. Əsaslandırma: <i>Çünki dilənçinin yazdığı yazıda insanlara təsir edəcək qeyri-adi bir şey yazılmamışdı. Yazıçı isə sözün qüdrətinə bələd olan adam idi. Ona görə də yazdığı yazı ilə yolla keçən insanlara təsir etməyi bacardı.</i>
30	Səbəb: <i>Yazıçı birinci dəfə dilənçinin yanına gələndə dilənçi onun ayaqqabılarına toxunur.</i> Nəticə: <i>Lövhədəki yazını oxuyan hər kəs dilənçinin qarşısındakı qaba pul atmağa başlayır.</i>

31	Mətnin janrı: <i>Rəvayət</i> <i>Tarixən baş vermiş, bu və ya digər şəxsiyyətlə bağlı real həyat hadisələri zəminində yaranır, Real zəmin üstünlük təşkil edir, Tarixi şəxsiyyətlər və yer adları ilə bağlı olan nümunələri geniş yayılmışdır, Deyilənə görə, belə rəvayət edirlər ki söz və ifadələri ilə başlanır.</i> Əfsanə janrı: <i>Ağlasığmaz, möcüzəli, fantastik səciyyəli qeyri-adi hadisələrdən söz açılır, İnsanın daşa, heyvana çevrilməsi, dağların dil açıb danışması onu digər epik əsərlərdən fərqləndirən cəhətlərdir, Müxtəlif planetlər, əşyalar, heyvan və quşlar insana xas olan əlamətlərə malik olur, Zoonimik, toponimik, etnonimik, kosmoqonik kimi növləri var, Real zəmin olmur.</i> Ortaq fikirlər: <i>Hər ikisi epik növün janrıdır, hər ikisi şifahi xalq ədəbiyyatının janrıdır, hər ikisində hər hansı bir hadisə danışılır, hər ikisində süjet xətti olur və s.</i>
32	Ümid mümkünsüz şeyləri həyata keçirməyin adıdır. Əsaslandırma: <i>Sərkərdə ümitsizliyə düşmüşdü. Lakin qarışqanın öz məqsədi yolunda necə inadla mübarizə apardığını görərək ümitsizliyə düşmək üçün heç bir səbəbin olmadığını anladı. Özündə yeni güc toplayaraq məqsədinə nail oldu.</i>
33	İşlənmiş bədii təsvir vasitəsi: <i>Təşbeh</i> Mətndəki rolu: <i>Sərkərdənin keçirdiyi hisləri daha qabarıq etmək üçün gözləri günəşə bənzədilmişdir və ya sərkərdənin gözləri parlaqlıq xüsusiyyətinə görə günəşə bənzədilmişdir.</i> <i>Qarışqanın hərəkətini görəndə qədər sərkərdənin daxili dünyası qaranlıq, ümitsiz və "dumanlı" idi. "Günəş" təşbehi bu dumanın dağıldığını, onun qəlbindəki qaranlığın yerini işığa — yeni bir ümidə verdiyini göstərir.</i> <i>Bu təşbeh sərkərdənin qarışqanın inadından özü üçün lazımi dərsi götürdüyü (ibrət aldığı) o həlledici kəsişmə anını oxucu üçün daha təsirli və yaddaqalan edir və s.</i>
34	Səhv yazılmış söz: <i>bənd / 4</i> Hansı sözlə əvəz olunmalıdır: <i>beyt</i> Əsaslandırma: <i>Qəzəldə şeir vahidi kimi beytdən istifadə olunur / Məqtə, mətlə anlayışları bəndlə yox, beytlə bağlıdır / Ədəbiyyatşünaslıqda mətlə bənd anlayışı yoxdur / İkilik şəklində olan şeirlərdə beytdən istifadə olunur və s.</i>
35	Mətn: <i>Epik növdədir.</i> <i>Hadisələr oxucuya təhkiyə yolu ilə çatdırılır / Epik əsərlərdə hadisələrin geniş təsvirinə yer vermək mümkündür / Təsviri janrlar da adlandırılır / Süjet xəttinə malik olur / Əksər nümunələrində baş qəhrəman olur / Həm nəzm, həm də nəsrə yazıla bilər və s.</i> Adı çəkilən janr: <i>Lirik növdədir.</i> <i>İnsanın hiss və həyəcanlarının, arzu və istəklərinin ifadəsidir / Tərənnüm əsasında yazılır / Hadisələrin geniş təsvirinə, izahına yer verilmir / Yığcam olur / Ani və qüvvətli hisslərin nəticəsində yaranır / Lirikada bitkin bir əhvalat danışılmaz / Lirik əsərlərdə hadisə əvəzinə subyekt önə çıxarılır / Hadisələrdə baş qəhrəman olmur, bəzi nümunələrində lirik qəhrəmana rast gəlinir / Yalnız nəzmlə yazılır və s.</i>

36	Cümlələr: 2, 3 Əsaslandırma: <i>Qəzəlin əhatə dairəsi ədəbiyyatla məhdudlaşmır, incəsənətin digər sahələrində də qəzələ müraciət olunur – Çünki mətndə gördüyümüz kimi, Seyid Əzimin yazdığı qəzəl xanəndənin müşayiəti ilə məclisdə oxunur. Deməli, incəsənətin digər sahəsi olan musiqi qəzəllə bağlıdır.</i> <i>Qəzəl ani və qüvvətli hisslərin nəticəsində yarana bilər – Mətnə Seyid Əzimin cavab xanəndənin səsinə ruhlanaraq qəzəl yazdığı deyilir. Deməli, qəzəl ani hisslərin nəticəsində yarana bilər və s.</i>
37	Cavab: Bəli Əsaslandırma: <i>Çünki kinayədə fikrin ifadə tərzinin daxili mənasına qarşı qoyulur. Mətnə də Tacir əslində siçanın qızıl yeməsinə də, çalağının uşaq qaçırmasına da inanmır. O, bu cümləni tamamilə dostunun yalanını ifşa etmək, onun ağlasığmaz bəhanəsinə gülmək və onu öz silahı ilə vurmaq üçün bədii bir satira (dolaylı lağlağı) formasında deyir.</i> <i>Çünki Tacir dostunun onu aldatdığını üstüörtülü şəkildə bildirir.</i>
38	Tacirin dostu maddi qazanc və oğurluq üçün, tacir isə həqiqəti üzə çıxarmaq və dərs vermək üçün yalan danışır.
39	Nəticə: Mətn lirik növdə deyil. Mətn lirik növdə yazılmamışdır.
40	İşlənmiş bədii təsvir vasitəsi: <i>Təşbeh</i> Bənddəki rol: <i>Müəllif gözəlin utancaqlığını, çəkingənliyini, oxucuya daha canlı və təsirli şəkildə çatdırmaq üçün onu ovçu görmüş marala bənzətmişdir.</i>
41	İkinci bənd
42	"Gəlsin": <i>Janrına görə qoşmadır, Heca vəznində yazılmışdır, Daxili bölgüsü bütöv söz prinsipinə əsaslanır, Şeir vahidi bənddir, Hər bəndində dörd misra, hər misrada on bir heca olur, Sonuncu bənd möhürbənd adlanır, Birinci bəndi abcb, növbəti bəndlər isə dddb, eeeb şəklində qafiyələnir.</i> "Bax": <i>Janrına görə qəzəldir, Əruz vəznində yazılmışdır, Daxili bölgüsü bütöv söz prinsipinə əsaslanmır, Şeir vahidi beytdir, Birinci beyti mətlə, sonuncu beyti məqtə beyt adlanır, Birinci beyt aa, növbəti beytlər isə ba, ca, da şəklində qafiyələnir.</i> Ortaq cəhət: <i>Lirik növdə yazılmışdır, Nəzm formasındadır, nəzmin tələblərinə əməl olunur, Sonda müəllif adını və ya təxəllüsünü qeyd edir.</i>
43	Ədalətlidir, qayğıkeşdir, mərhəmətlidir, xeyirxahdır, dürüstdür, açıqsözlüdür, ağıllıdır, vətənsəvərdir, mərddir, müdrikdir, uzaqgörəndir, cəsarətlidir, cəsurdur, məğrurdur, qorxmaz, dünyagörmüş bir insandır, qoçaqdır, İbrahim xanın səhvlərini onun üzünə deyir, Öz sözləri ilə camaatın ağır vəziyyətdə olduğunu deyir, Xalqını sevir, onların qayğısına qalır, Sadə xalqın vəziyyəti onu narahat edir.

44	Mətnin aid olduğu ədəbi növ: <i>Dramatik növ</i> Əsərdəki hadisələr obrazların dili ilə verilir (monoloq və dialoqlardan istifadə), Remarkadan istifadə edilir, Həm nəzm, həm də nəsrə yazıla bilər, Əyani göstərmə üsulundan istifadə edilir, Teatrda (səhnədə) tamaşaya qoyulmaq üçün yazılır, Müəllif təhkiyəsinə, təsvirə yol verilmir, Komediya, dram, faciə, tragikomediya, xalq oyunları, şəbih, xalq tamaşaları kimi janrları var, Bu növə aid əsərlər tamaşaya qoyularkən dekorasiya, səhnə tərtibatı, musiqi, geyim və s.dən istifadə edilir, Bu növdə yazılan əsərlərdə müəllifin hadisəyə müdaxilə etməsi mümkün deyil, Obrazların danışığı ilə onların xarakteri, əhvali-ruhiyyəsi açılır, Həyat hadisələri obrazların nitqi, hərəkətləri ilə əks olunur.
45	Ağır vergilər xalqı bezdirib, Əhali əziyyət çəkir, Xalq İbrahim xanı dəstəkləmir, Xalqın İbrahim xana olan qəzəbi gündən-günə artır, Xalq İbrahim xandan narazıdır. Sərt və mənasız qanunlar camaatı bezdirib, Xanlığın daxili vəziyyəti gərgindir və s.
46	Obrazın adı: <i>Səməd</i> Əsaslandırma: <i>Mən də, cəmiyyət də xalq üçün çalışırıq. Upravada üzvəm, adım-sanım, güzəranım. Yoxsa xalq! Mən özümü unudacağam ki...</i> <i>Upravada üzvəm, adım-sanım, güzəranım. Yoxsa xalq! Mən özümü unudacağam ki...</i> <i>Yoxsa xalq! Mən özümü unudacağam ki...</i>
47	Bir (1), və ya mətn epik növdə olan əsərdən bir parçadır. Əsaslandırma: <i>Əsərdəki hadisələr obrazların dili ilə verilmişdir, Dialoqdan istifadə edilmişdir, Əyani göstərmə üsulundan istifadə edilmişdir, Teatrda (səhnədə) tamaşaya qoyulmaq üçün yazılmışdır, Müəllif təhkiyəsinə, təsvirə yol verilməmişdir.</i> <i>Obrazların danışığı ilə onların xarakteri, əhvali-ruhiyyəsi açılmışdır, Həyat hadisələri obrazların nitqi ilə əks olunmuşdur.</i>
48	Mən qocaman bir xalqı, onun səadətini, gələcəyini iki nəfər qadının istirahətinə fəda edə bilmərəm. Xalq və "mən" - bu iki söz bir yerə sığışdırılmaz. Ya mən olmalıyam, mənim üçün xalq olmamalıdır. Ya o olmalıdır, mən olmamalıyam. Mən baxdım, ikinci yolu götürdüm. Ya mən olmalıyam, mənim üçün xalq olmamalıdır. Ya o olmalıdır, mən olmamalıyam. Mən baxdım, ikinci yolu götürdüm. Mən bu keşməkeşlər arasından bir səhnə yaradacağam. Oqtay bir el oğludur. O, böyük bir vahidin kiçik parçasıdır.
49	Ey yanağı lalə, ləbləri püstə Təşbehin mətndəki rolu: <i>Lirik qəhrəman obrazlıq yaratmaq üçün sevgilisinin yanağını laləyə, ləblərini isə püstəyə bənzətmişdir.</i> <i>Şair misrada yanağı laləyə, ləbləri isə püstəyə bənzətməklə obrazlıq yaratmağa nail olmuşdur və s. buna uyğun fikirlər.</i>
50	Mətndəki "Bəri bax" ifadəsi rədifdir Əsaslandırma: <i>"Bəri bax" ifadəsi qafiyədən sonra təkrarlandığı üçün rədif sayılır.</i> <i>Qafiyədən sonra təkrarlanan sözlər təkrir yox, rədif sayılır.</i> <i>Rədifdir çünki qafiyədən sonra təkrarlanır.</i>

51	"Bəri bax": <i>Qoşma janrındadır, Hər misrasında 11 heca var.</i> "Yaylaq": <i>Gəraylı janrındadır, Hər misrasında 8 heca var.</i> Oxşar cəhətləri: <i>Heca vəznindədir, Nəzmlə yazılmışdır, Rədifdən istifadə edilmişdir. Möhürbənddə müəllifin adı və ya təxəllüsü verilir, Şeir vahidi bənddir, dördlük şəklindədir, Qafiyə quruluşu abcb, dddb, cççb və s. şəklindədir, Aşıq şeir şəklidir.</i>
52	İnsanların cahilliyi, nadanlılığı, insanların kitablardan uzaq olması, mollaların insanlara təsiri, insanların elmə dəyər verməməsi, mollaların insanları avamlığa sürükləməsi, insanların mollaların təsiri altında olmaları, millət yolunda əziyyət çəkən insanlara dəyər verilməməsi və s.
53	Gələcəyə inamlıdır, qayğıkeşdir, dəyər verməyi bacarır, nikbindir, səbirlidir, maarifpərvərdir, ağıllıdır, uzaqgörəndir, dünyögörmüşdür, xeyirxahdır, çalışqandır, əzmlidir, müdrikdir, təmkinlidir, zəhmətkeşdir, soyuqqanlıdır, fədakardır, qətiyyətlidir, qayğıkeşdir və s.
54	Mətnin əvvəlindəki kursivlə verilmiş hissə: <i>Remarka</i> Ondan hansı növ əsərlərdə istifadə edilir? <i>Dramatik növdə yazılan əsərlərdə istifadə edilir. Dram əsərlərində istifadə edilir.</i> Ondan nə məqsədlə istifadə edilir? <i>Müəllif remarka vasitəsilə hadisələrin baş verdiyi zamanı və məkanı, iştirak edən surətlərin zəhri görkəmi, gediş və gəlişlərini, səhnədəki psixoloji vəziyyəti rejissor və aktyorlara bildirir.</i> <i>Müəllif remarkadan hadisələrin hansı şəraitdə gedəcəyini, personajların davranışını və xarici görkəminin xüsusiyyətlərini səciyyələndirmək məqsədilə istifadə edir.</i> <i>Müəllif remarka vasitəsilə rejissorlara və aktyorlara öz göstərişlərini verir.</i> <i>Müəllif remarka vasitəsilə teatr tamaşalarında dekorasiyanın necə olacağını bildirir və s.</i>
55	Əməli: <i>Durnabalığıni niyyətindən daşıdırmağa çalışır. Balığı özü ilə siçan ovuna aparır. Bir neçə siçan ovlayır. Durnabalığıni ölümdən xilas edir və buna uyğun fikirlər.</i> Nitqi: <i>Gəl burax bu uğursuz niyyəti, Sən bacara bilməzsən bu yabançı sənəti! Yaxşı demişlər: hər iş qorxar öz ustasından! Bu sözü təstiqlə edər, şübhəsiz, bütün cah-an! Uğur olsun, eyləysə, arxama düş, gəl gedək. Durnabalığı bu iş dərs olsun sana, Ağılını yığ başına çıxma siçan ovuna.</i> Xarakter: <i>Dünyagörmüş, uzaqgörən, ağıllı, mərhəmətli, dostcanlı, müdrik və s.</i>
56	Hər sənətkar öz işinə getməlidir, nə görə, Çörəkçi çəkmə tiksin, çəkməçi yapsın çörək.
57	Mətnin janrı: Təmsil Epik növün janrıdır. Tənqidi və nəsihətamiz məzmunu malik olur. Allegoriyadan istifadə olunur. Bədii gülüşdən istifadə olunur. Paxıllıq, lovğalıq, hiyləgərlik tənqid olunur, xeyirxahlıq, düzlük, sadəlik, təvazökarlıq, doğruluq təriflənir Və buna uyğun fikirlər.

58	Mətnin aid olduğu ədəbi növ: lirik növ Tərənnüm əsas yer tutur. Yığcam olur. Emosional səciyyə daşıyır. Təəssüratın, düşüncənin, qüvvətli həyəcanların məhsuludur. Mövzu və məzmunca iki əsas qrupa bölünür: məhəbbət lirikası və ictimai-siyasi lirika. Əsasən, nəzmlə yazılır. Bir çox hallarda müəllif əsərdə lirik qəhrəman kimi görünür. Qəzəl, qəsidə, qitə, müxəmməs, bayatı, mahnı və s. kimi janrları var.
59	1. Vətənsizin nə günəşi, nə ayı?.. Vətən yoxsa – hər şey hədə, havayı, 2. Qarış-qarış dolansam da cahanı, Gözəlsə də, yad ellərə səyahət, Heyran-heyran seyr etsəm də hər yanı, Səyahətim burda bitər, nəhayət, 3. Harda olsam, harda gəzib dolansam, Burda tapar əks-səda sorağım. 4. Bir-birindən hər şey qopar, ayrılar – Ayrılmayan bəs nə var? Mən, Vətən!
60	Gəzməyə qərib ölkə, ölməyə vətən yaxşı. Vətənə gəldim, imana gəldim. Vətənsiz olan kəfənsiz qalar. Vətəninə sevmək hər bir kəsin müqəddəs borcudur. Vətəni sevməyən insan olmaz, Olsa ol şəxsdə vicdan olmaz. Və buna uyğun fikirlər.
61	Ayrılır
62	Şeir janrı: <i>qəzəl</i> Lirik növün janrıdır. Əruz vəznində yazılır. (Misradaxili bölgüsü bütöv söz prinsipinə əsaslanmır). İlk beyti mətlə, son beyti məqtə adlanır. Son beytdə müəllif adını və ya təxəllüsünü işlədir. Daha çox məhəbbət mövzusunda yazılır. 5-10 beytdən ibarət olur. Ən güclü beyti şah beyt adlanır. Adətən, beytlərin sayı tək olur. Həcmcə yığcam olur. Beytlər şəklinə yazılır.
63	sevgilisini “yari-pünhan”, “yari-sərdar”, “şahi-sultan”, “yari-həmdəm” adlandırır, dərin bir həyəcanla xalqa - müsəlmanlara müraciət edərək sevgilinin ayrıldığını bəyan edir, könlünə müraciət edərək onu bülbül kimi inildəməyə, gül kimi yaxa cırmağa, fəğan etməyə çağırır, çünki sevgilisi könül şəhərindən ayrılır, gözlərinə xitab edərək onları dalğalanmağa, yaş axıtmağa çağırır, özünə müraciət edərək Tanrıdan razılıq edir, müsəlmanlara, könlünə, gözlərinə, özünə müraciət edir, ayrılığınə görə fəryad edir, ayrılıq dərdi çəkir, yarının ondan ayrıldığını kədərli bir şəkildə ifadə edir, yarından ayrılmasını canın bədəndən ayrılmasına bənzədir, iztirab və dərd içindədir, ayrılıq acısı çəkir, Məşuqun ondan ayrıldığını vurğulayır.
64	Bədii təsvir vasitəsi: <i>Kinqə</i> Mətndəki rolu: <i>Müəllif fikrin ifadə forması ilə əsl mənasını qarşı-qarşıya qoymaqla fikrin təsir gücünü artırmağa nail olmuşdur.</i> <i>Müəllif Hacı Qaranın qorxaqlığı ilə lovğalığını Heydər bəyin dili ilə tənqid etməklə fikrin təsir gücünü artırmağa nail olmuşdur.</i>

65	Atasının çayda boğulacağından qorxur: <i>Bədal</i> Hacı Qaranın çayda boğulmasını istəyir: <i>Kərəməli</i> Hacı Qaranı sudan çıxarır: <i>Heydər bəy</i>
66	Hacı Qaranın əməli: <i>Sudan çıxmağı bacarmadığı halda lovğalanaraq murov yasavullarından qorxmadığını, onlarla qarşılaşmaq istədiyini vurğulayır və buna uyğun fikirlər.</i> Hacı Qaranın nitqi: <i>Ay aman, Heydər bəy, Səfər bəy, Əsgər bəy mənəm dadıma yetişin, mən boğuldum! Burda söyüd ağacına yapışıb sallanmışam! A qurbanınız olum tuta bilmənəm. Əlimi budaqdan üzsəm, su güclüdür, mənə aparacaq. Halqa edin, atın, belimə düşsün! A kişi, niyə erməniləri buraxdınız? Niyə qollarını bağlayıb bu qamışlığa salmadınız? Ondan ötrü ki, gedib üstümüzdə kazak gətirməsinlər. Olan nə danışırısan? Məgər elə bu səfərdir?</i> Hacı Qaranın xarakteri: <i>Qorxaq, lovğa, dil pəhləvanı, gopçu, tamahkar və buna uyğun fikirlər</i>
67	27 sentyabr bir payız səhərində öz torpaqlarına qovuşmaq həsrətilə yaşayan millətin səbri daşdı və düşməne qarşı əks hücumu keçdi. İllərdir Vətən, torpaq həsrətilə yaşayan Azərbaycan xalqının səbri daşdı. 27 sentyabr tarixində düşməne qarşı əks hücumu keçdi. 30 ilə yaxındır Vətən həsrətilə yaşayan Azərbaycan xalqının səbri 27 sentyabr günü – bir payız səhəri daşdı və s. buna uyğun fikirlər.
68	Kursivlə verilmiş misralarda inversiya işlənmişdir. Mətnədən nümunə: <i>Göstərə-gəstərə açılmasına olmayan gərək bir aksioma tək isbatını Başladı yurdumuzun zəfər dolu büsatını</i>
69	Əsas mətn: <i>Sərbəst (səpkili) şeirdir. Misralardakı hecaların sayı bərabər deyil. Misralardakı sözlər səpələnmişdir. Qafiyələnmə zəifdir. Misralar bəzən dalbadal, bəzən də carpaq qafiyələnməmişdir.</i> Digər mətn: <i>Heca vəznindədir. Hər misrasında 8 heca var. Daxili bölgüsü 4+4 şəklindədir. Bənd şəklindədir. Beşlikdir. aaabb şəklində qafiyələnməmişdir.</i> Ortaq cəhətlər: <i>Lirik növdədir. Müəllifli (yazılı) ədəbiyyat nümunəsidir. Nəzmlədir. Müəyyən ahəngə, ritmə, intonasiyaya malikdir. Nəzmin tələblərinə əməl olunmuşdur.</i>
70	Namərd gəlib dost olmaz, yüz ətəklə yüz yalvar. Namərdin çörəyi dizinin üstündə olar. Pis insan öz xislətindən əl çəkməz. Hər adama etibar etmək olmaz və s. buna uyğun fikirlər.
71	Mətnin aid olduğu ədəbi növ: <i>Epik növ</i> Təhkiyə əsasında yazılır. Süjet xətti olur. Əhvalat və hadisə olur. Təsvir mühüm yer tutur. Hekayə, povest, roman, təmsil və s. kimi janrları var. Nəzm və nəsr ilə ola bilər. Fikir daha ətraflı, təfəssilatı ilə verilir. “Epos” sözündəndir, danışmaq, söyləmək deməkdir. Həyat hadisələri danışığ, nağıl etmək yolu ilə əks etdirilir.

72	Kəndlinin timsalında təbliğ olunur: <i>Halal zəhmət, yardımsevərlik, və s.</i> Tülkünün timsalında tənqid olunur: <i>Xainlik, namərdlik, və s.</i>										
73	İşlənmiş bədii ifadə vasirəsi: <i>Kinayə, təkrir(anafora)</i> Mətnəki rolu: <i>Müəllif fikrin ifadə forması ilə əsl mənasını qarşı-qarşıya qoymaqla fikrin təsir gücünü artırmağa nail olmuşdur.</i> <i>Müəllif qəsdən eyni sözü (ifadəni) təkrar işlətməklə fikrin təsir gücünü artırmağa nail olmuşdur və s. buna uyğun fikirlər.</i>										
74	Seçilən obraz: <i>Məstəli şah</i> Xarakterindəki oxşar cəhət: <i>fırıldaqçılıq</i> Fikrin əsaslandırılması: <i>Hər ikisi fırıldaqçılıqla məşğuldur. Hər ikisi insanların avamlığından istifadə edərək onları aldadır.</i>										
75	Dramatik növdə yazılmışdır. Nəsrə yazılmışdır. Remarka və personajların danışığından ibarətdir. Əyani göstərmə əsasında yazılmışdır. Həyat hadisələri obrazların danışığı, davranışı və hərəkətləri ilə ifadə edilmişdir və s.										
76	İnversiya və bədii təzad										
77	Şeir heca vəznində yazılmışdır. Azərbaycan xalqının milli şeir ölçüsüdür. Ən qədim vəznidir. Bu vəznin əsas tələbi misralardakı hecaların sayca bərabər olmasıdır. Bu vəznə daxili bölgü bütöv söz prinsipinə əsaslanır. Barmaq vəzni də adlanır və s.										
78	Verilmiş atalar sözündə namərd insana nə qədər yaxşılıq etsən də, ona nə qədər yalvarsanda gəlib mərd olmayacağından bəhs olunur. “Görmədim” şeirində də aşiq namərd insanı nə qədər müdafiə etsə də, onu özünə dost hesab etsə də onun namusunu, qeyrətini, arını görmədiyini bildirir. Aşiq “Görmədim” şeirində namərd insan üçün çox əziyyət çəkdiyini, hətta onu özünə dost hesab etsə də, ondan mərdlik görmədiyini bildirir. Verilmiş atalar sözündə də namərd insan üçün nə qədər əziyyət çəksən də ondan mərdlik görməyin mümkün olmadığı vurğulanmışdır və s. buna uyğun digər fikirlər.										
79	<table><tr><th>Bədii təsvir və ifadə vasitəsinin adı</th><th>Mətnədən nümunə</th></tr><tr><td>1. İnversiya</td><td>Sevirəm çeşməli sulu dağları, Döysə də, qar, yağış, dolu dağları Dolanıb aparır dağlara yollar</td></tr><tr><td>2. Epitet</td><td>Vüqarlı dağları, ulu dağları</td></tr><tr><td>3. Metafor</td><td>Döysə də, qar, yağış, dolu dağları Dolanıb aparır dağlara yollar</td></tr><tr><td>4. Təkrir</td><td>Vüqarlı dağları, ulu dağları Bağçalara yollar, bağlara yollar.</td></tr></table>	Bədii təsvir və ifadə vasitəsinin adı	Mətnədən nümunə	1. İnversiya	Sevirəm çeşməli sulu dağları, Döysə də, qar, yağış, dolu dağları Dolanıb aparır dağlara yollar	2. Epitet	Vüqarlı dağları, ulu dağları	3. Metafor	Döysə də, qar, yağış, dolu dağları Dolanıb aparır dağlara yollar	4. Təkrir	Vüqarlı dağları, ulu dağları Bağçalara yollar, bağlara yollar.
Bədii təsvir və ifadə vasitəsinin adı	Mətnədən nümunə										
1. İnversiya	Sevirəm çeşməli sulu dağları, Döysə də, qar, yağış, dolu dağları Dolanıb aparır dağlara yollar										
2. Epitet	Vüqarlı dağları, ulu dağları										
3. Metafor	Döysə də, qar, yağış, dolu dağları Dolanıb aparır dağlara yollar										
4. Təkrir	Vüqarlı dağları, ulu dağları Bağçalara yollar, bağlara yollar.										
80	Heca vəznində yazılmışdır. Şeir vahidi bənddir. aaabb şəklində qafiyələnmişdir. Hər bəndi beş misradan ibarətdir. Lirik növdədir. Tərənnüm əsasında yazılmışdır. Nəzmlə yazılmışdır və s. buna uyğun fikirlər.										

81	Mətn tərənnüm əsasında yazılmışdır. Əsaslandırma: <i>çünki ... hadisə əhvalat yox, onların şairdə yaratdığı təəssürat ifadə olunmuşdur. ... obyektə subyektiv münasibət ön plandadır. ... müşahidə olunanın, təxəyyüldə canlandırılanın doğurduğu hiss-həyəcan və düşüncə ifadə olunmuşdur. ... lirik qəhrəmanın (şairin) müsbət hisslərinə yer verilmişdir.</i>		
82	Biz (insan) dünyanın gözəlliklərini məhv etmək üçün yox, daha da gözəlləşdirmək üçün doğulmuşuq! İnsan gözəllikləri qorumalıdır. İnsan (biz) təbiətə ziyan verməməli, onun gözəlliklərini qorumalıdır. Etdiyin yanlışdır. Təbiətin qayğısına qalmaq, onun gözəlliklərini qorumaq hamımızın borcudur və s. buna uyğun fikirlər		
83	“Yasəmən ağacı” əsərinə aiddir: <i>Hekayə janrındadır. Nəslrlə yazılmışdır. Bir və ya bir neçə adamla əlaqədar baş verən əhvalat təsvir edilir.</i> “Kərgədan və Qarışqa” əsərinə aiddir: <i>Təmsil janrındadır. Alleqoriyadan istifadə edilir. Bədii gülüşdən istifadə edilir. Əxlaqi, nəsihətamiz səciyyə daşıyır.</i> Ortaq xüsusiyyətlər: <i>Epik növdədir. Təhkiyə əsasında yazılmışdır. Həcmcə yığcam olur. Həm nəzm, həm də nəslrlə yazılır.</i>		
84	1. O, heykəl kimi qımıldanmadan yasəmən ağacına baxırdı – təşbeh 2. Onun baxışlarında soyuq ifadə hiss etdim – epitet 3. İndi onun yerində başı hamar kəsilmiş bir kötük yatırdı – metafor		
85	1 və ya Kamil bir palançı olsa da, insan Yaxşıdır yarımçıq papaqcılıqdan nümunəsi Əsaslandırma: <i>Mətnə müəllif insanın öz sənətini mükəmməl bilməsinin vacibliyini, bir neçə sənət arxasınca gedən insanın naqis olacağını bildirir. Nümunədə də bu fikir təbliğ olunur.</i> <i>İnsanın bir peşəni kamil bilməsi bir neçəsini yarımçıq bilməsindən yaxşıdır. Bir çox peşəni yarımçıq bilməkdənsə, bir işdə peşəkar olmaq daha yaxşıdır. Kişi bir peşəni bilər xalis, Çoxuna meyl edən qalar naqis. Qaz üç hərəkəti etsə də, durnanın müqayisəsinə əsasən, demək olar ki, heç birində mükəmməl deyildi. və s.</i>		
86	Xarakter	Obrazın adı	Fikrin əsaslandırılması
	Lovğadır.	Qaz	Qaz göydə uça bildiyini, suda üzə bildiyini, quru yerdə gəzə bildiyini deyir. Bu isə onun lovğa olduğunu deməyə əsas verir. Özünü quşların şahı (şahənşahı) adlandırır və s.
	Ağıllıdır.	Durna	Durna qazın boynu uzun olsa da, ağıllığın az olduğunu bildirir. Onu tərən, maral və balıqla müqayisə edərək boş yerə lovğalanmanın mənasız olduğunu bildirir. Bu isə onun ağıllı olduğunu deməyə əsas verir. Lovğalanmanın yersiz olduğunu qaza başa salır və s.
87	Əruz vəznindədir. Epik növdədir. Təmsildir. Nəzmlədir. Şeir dilindədir. Qafiyə quruluşu aa, bb, cc və s. şəklindədir. Məsnəvi şəklində yazılmışdır və s.		

88	Mətndə istifadə olunmuş şifahi xalq ədəbiyyatı nümunəsi: Ehtiyat igidin yaraşığdır! Həmin nümunənin aid olduğu ədəbi növ: Epik növ Həmin nümunənin janrı: Atalar sözü		
89		müsbət və ya mənfi	Fikrinizi mətndən nümunə verməklə əsaslandırın.
	Nəbinin Sarımsaqoğluna münasibəti	Mənfi	– Bəs sən seyrəksaqqal Sarımsaq oğlunu unutmusanmı? – Bəs sən demirsənmi, hanı o qurumsaq oğlu?..
	Həcərin Sarımsaqoğluna münasibəti	Mənfi	Mən sənə deyəndə, ay Nəbi, qoy Aynalını götürüb o uçurumun başında bu seyrək-saqqalı rədd eləyim cəhənnəminə, niyə qoymurdun? – Elə mən də Sarımsaq oğlunun səxavətindən şübhələnmişdim.
90	Təşbeh Mətndəki rolu: <i>Müəllif Bozatın yəhərinin üzəngisini gümüşə bənzətməklə onun gözəlliyini obrazlı şəkildə ifadə etmişdir.</i> <i>Yəhərin üzəngisinin gümüşə bənzədilməsi ilə fikrin bədii təsir gücü artırılmışdır.</i> <i>Müəllif fikrin bədii təsir gücünü artırmaq üçün yəhərin üzəngisini gümüşə bənzətmişdir.</i>		
91	Təşbeh (Qaya kimi sərt sima, Bulud kimi tutqun sima; qaya kimi sərt, bulud kimi tutqun; qaya kimi, bulud kimi) Epitet (Tutqun sima) Metafor (Adamların tutqun simasından kədər, qəm, intizar yağırdı; kədər, qəm, intizar yağırdı)		
92	Konkret müəllifi var. Yazılı şəkildə yaranıb yayılmışdır. Müəllifli ədəbiyyatdır. Mövzu və vəzn baxımından müasirdir. Ümumxalq yaradıcılığı məhsulu deyil və s.		
93	Müdirin xarakteri:		Fikrinizi əsaslandırın.
	1. Müdir maarifçidir, ziyalıdır, maarif adamıdır.		Müdir müharibəyə gedərkən Nəbi dayıya maarif ocaqlarını (məktəb, xəstəxana, kitabxana) qorumağı tapşırır. Arvad-uşağın da təlimə gətirilməsini istəyir. Biz ölsək də, məktəb yaşamalıdır. Vətən balaları oxumaqdan qalmasın gərək və s. buna uyğun fikirlər.
	2. Müdir vətənpərvərdir, cəsurdur, qorxmazdır.		Vətənin dar günündə vətəni müdafiə etmək üçün səfərbərliyə gedir. Vətənin müdafiə etmək üçün cəbhəyə gedir və s. buna uyğun fikirlər.
94	İnversiya, təkrir, mübaliğə		
95	Lirik növ		

96	Şeir əruz vəznində yazılmışdır. Ərəb şeir vəznidir. Ərəb sözü olub <i>geniş yol, çadırın ortasına vurulan dirək, şeir haqqında elm</i> mənalarını bildirir. Bu şeir ölçüsünü ilk dəfə Xəlil ibn Əhməd sistemləşdirmişdir. Bu vəznə yazılan şeirlərdə ahəng misralardakı hecaların uzun-qısalığından, onların ardıcıl növbələşməsindən, bir-birini izləməsindən yaranır. Bu vəznə yazılan şeirlərdə misralardakı hecaların sayı fərqli ola bilər. Bu vəznə yazılan şeirlərdə daxili bölgü sözün bütövlüyünə əsaslanmır. Yəni bölgü zamanı söz parçalana bilər. Elm aləminə 19 bəhri məlumdur və s.		
97	Cigərlər, damarlar		
98	Beyt şəklində olur. Lirik növün janrıdır. aa, ba, ca.... və s. şəklində qafiyələnir. Əruz vəznində yazılır. Məqtə beytdə müəllifin adı verilir. İlk beyti mətlə beyt adlanır.		
99	Mübariz, Məğrur, Qürurlu, Vüqarlı, Əyilməz, Cəsarətli, Cəsur, tutduğu yolun doğru olduğuna inanar və s.		
100	Ən uyğun obraz: <i>Qacar</i> Xarakterləri ilə bağlı ortaq xüsusiyyətlər: <i>Qəddar, əzəzil, qaniçən, mərhəmətsiz və s.</i>		
101	Konkret müəllifi yoxdur. Ağızdan-ağza keçərək yayılan nümunədir. Rəvayətdir. Folklor nümunəsidir.		
102	“Dərzi şagirdi Əhməd”: <i>Nağıldır. Sabit forma xüsusiyyətinə malikdir. Məzmunca üç növü var.</i> Mətn: <i>Rəvayətdir. Rəvayətə görə, deyilənə görə kimi sözlərlə başlayır. Məzmunca iki yerə bölünür. Real zəmin üstünlük təşkil edir.</i> Ortaq xüsusiyyətlər: <i>Epik növdədir. Təsvir və təhkiyə əsasında yaranmışdır və s.</i>		
103	Kursivlə verilmiş hissədə işlənən bədii təsvir vasitəsi	Kursivlə verilmiş hissədən həmin bədii təsvir vasitəsinə aid nümunə	Həmin bədii təsvir vasitəsinin mətndəki rolu.
	1. Metafor	Kimin haqqı var, kəndimizin gülünü incitməyə? Kəndimizin gülü	Bu nümunədə bənzəyən atılmış, bənzədilən bənzəyənin yerini tutmuşdur ki, bununla da əsərin bədii təsir gücü artmış, fikir obrazlı şəkildə ifadə edilmişdir.
	2. Epitet	Dərin həsrət	Müəllif dərin həsrət ifadəsindən istifadə etməklə Nəsimi dayının keçirdiyi hissləri obrazlı şəkildə ifadə etmiş, bununla da fikrin təsir gücünü artırmağa nail olmuşdur. Müəllif sözün təsir gücünü artırmaq üçün ona məcazi mənalı söz artırmışdır və s.
104	cəsarətli, açıqsözlü, qorxmaz, əzmlı, çalışqan, kövrək, qətiyyətli və s.		
105	Epik növdədir. Nəsr əsəridir. Aid olduğu ədəbi növdə təsvir və nağıletmə əsasdır. Süjet xəttinə malik olur.		

106	Ən uyğun obrazın adı: <i>Əhməd</i> Ortaq xüsusiyyətlər: <i>Dözümlü idilər, İradəli idilər, Səbirli idilər, İnadkar idilər, Qətiyyətli idilər, Qorxmaz idilər, Cəsur idilər, Hər ikisi ölümə təhdid edilir, Hər ikisi gizli tutduqları məlumatı hökmdara deməməkdə israr edir və s.</i>
107	1. Metonimiya <i>Salon gülür gözlərdəki min bir maraqla....</i> <i>Qoca Şərqi yuxusundan Bakı oyatmış....</i> <i>Azərbaycan tanımışdır vaxtsiz qapı döyənləri....</i> <i>Və s. Metonimiya işlənmiş hər hansı bir nümunə</i> 2. İnversiya <i>Sən çıxdın qarşıma duzla, çörəklə....</i> <i>Aparın, aparın onu zindana....</i> <i>Nədir o mənalı dərin baxışlar?.....</i> <i>Və s. İnversiya işlənmiş hər hansı bir nümunə</i> 3. Təşbeh <i>Yazın lələsidir al yanaqların....</i> <i>Vətən gözdür, biz kirpikik.....</i> <i>Sağın kimi qıvrılan dalğalara dalaydım....</i> <i>Və s. Təşbeh işlənmiş hər hansı bir nümunə</i>
108	Səbəb: Daşdəmir icazə almadan danışmayacağını deyir. Daşdəmir sirrini demir. Nəticə: Daşdəmir danışmağa hazır olduğunu deyir. Daşdəmir sirr sahibinin sirrin açılmasına icazə verdiyini söyləyərək danışmağa hazır olduğunu deyir.
109	Otuz ildir ki, Azərbaycan xalqı (xalqımız) Qarabağ həsrəti ilə yaşayırdı. O torpaqları (Qarabağı) görməyən gənclərimiz, (oğullarımız) tariximizə zəfər savaşı yazdılar. Otuz ildir ki, düşmən tapdağında olan Qarabağı işğaldan azad etmək onun hüs-nünü, gözəlliyini görməyən gənc, mərd oğullarımıza qismət oldu və s.
110	İnversiya Misradakı rolu: <i>Müəllif fikrin təsir gücünü artırmaq üçün söz sırasını qəsdən pozmuşdur.</i> <i>Müəllif söz sırasını qəsdən pozaraq fikrin təsir gücünü artırmağa nail olmuşdur.</i>
111	Əsas mətn: <i>Heca vəznindədir. Hər misrasında 11 heca var. Daxili bölgüsü 6+5 şəklindədir. Bənd şəklindədir. Şeir vahidi bənddir. Metonimiya işlənmişdir. abcb şəklində qafiyələnmişdir.</i> Digər mətn: <i>Əruz vəznindədir. Daxili bölgüsü bütöv söz prinsipinə əsaslanmır. Şeir vahidi beytdir. aa, ba, ca şəklində qafiyələnmişdir. Təşbeh işlənmişdir. Qəzəl janrındadır. Rədif işlənmişdir.</i> Ortaq cəhətlər: <i>Lirik növdədir. Müəllifli (yazılı) ədəbiyyat nümunəsidir. Nəzmlədir. Müəyyən ahəngə, ritmə, intonasiyaya malikdir. Nəzmin tələblərinə əməl olunmuşdur. Bədii təsvir və ifadə vasitələrindən istifadə edilmişdir. İnversiya işlənmişdir.</i>
112	1. Metonimiya işlənmişdir. Saat on olmamış kənd yuxuya gedir və ya Kənd yuxuya gedir.

113	İmran yenilik tərəfdarıdır. Kənd əhalisinin çox tez yuxuya getməsi onun ürəyincə deyil. O istəyir ki, gənclər axşamlar bir yerə toplaşsınlar. Deyib-gülsünlər. Klub hər gecə açıq olsun, orada tamaşalar göstərsin. Ancaq Zeynəblə dialoqunda məlum olur ki, onun bu arzusuna qarşı çıxan insanlar var. O isə bundan şikayət edir.
114	Mətnin aid olduğu ədəbi növ: Epik növ Təhkiyə əsasında yazılır. Süjet xətti olur. Təsvir mühüm yer tutur. Hekayə, povest, təmsil və s. kimi janrları var. Nəzm və nəsrə ola bilər. Fikir daha ətraflı, təfsilatı ilə verilir. "Epos" sözündəndir, <i>danışmaq, söyləmək</i> deməkdir. Həyat hadisələri danışığ, nağıl etmək yolu ilə əks etdirilir.
115	Mətnin əvvəlində kursivlə verilmiş hissə nə adlanır? <i>Epiqraf</i> Ondan nə məqsədlə istifadə edilir? 1. <i>Oxucunun diqqətini əsərin məzmununa yönəltmək üçün</i> 2. <i>Oxucunu bu və ya digər dərəcədə əsərin ideyası ilə tanış etmək üçün və s. buna uyğun fikirlər</i>
116	Əsər heca vəznində yazılmışdır. Vəznə aid xüsusiyyətlər: <i>"Barmaq" vəzni də adlanır. Misradaxili bölgü bütöv söz prinsipinə əsaslanır. Ən qədim vəznidir. Milli vəznidir. Əsas tələb misralardakı hecaların sayca bərabər olmasıdır və s. buna uyğun fikirlər.</i>
117	Babalardan bizə əmanət qalan Vətəni qorumaq hər bir Azərbaycanlının borcudur. Vətəni qorumaq vətəndaşın şərəf işidir. Vətəni qorumaq hər birimizin müqəddəs borcudur və s. buna uyğun fikirlər.
118	Forma xüsusiyyətləri ilə bağlı ortaqlar: <i>abcb, çççb, dddb... şəklində qafiyələnir / 11 hecalıdır / Nəzmlədir / Heca vəznindədir / Dördüklər şəklindədir / Şeir vahidi kimi bənddən istifadə olunub / Rədif işlənmişdir / Şeirin adı rədifdən götürülmüşdür / Bədii təsvir və ifadə vasitəsi işlənmişdir / 6+5 msiradaxili bölgüsündən istifadə olunub / Müəllifin adı qeyd olunmuşdur / Möhürbənddə müəllifin adı var və s.</i> Məzmun xüsusiyyətləri ilə bağlı ortaqlar: <i>Dağlara həsr olunmuşdur / Peyzaj lirikasına aiddir / Təbiətin tərənnümü var / Müxtəlif fəsillərdə dağların vəziyyəti göstərilib / Bahar və qış fəsillərindən bəhs olunub / Bəzi fəsillərdə insanların işinin çətin olması qeyd olunub / Dağların güllü-çiçəkli olması deyilir / Süsən, sünbül adları hər ikisində çəkilir / Nikbinlik müşahidə olunur və s.</i>
119	Nümunədə işlənən bədii ifadə vasitəsi: <i>bədii təzad</i> Əsaslandırma: <i>Baharda səfa sürmək, qışda cəfa görmək ifadələri ilə təzad yaradılıb / Baharda və qışda baş verənlər qarşılaşdırılıb / "İman da sinəndə sürdü zövq, səfa" və "Zimistan gələndə çəkirsən cəfa" misralarında təzad yaradılıb / Səfa və cəfa sözləri işlənilib və s.</i>
120	Uyğun gələn hissə: 3 Əsaslandırma: <i>M.P.Vaqifin "Hayıf ki, yoxdur" qoşmasında müsbət hiss və duyğulara yer verilmədiyi üçün tərənnümdən istifadə olunmamışdır / "Hayıf ki, yoxdur" qoşmasından fərqli olaraq, "Dağlar" qoşması müsbət cəhətlərə diqqət çəkir və tərənnüm işlənmişdir / Hər iki şeirdə xoş hisslərə yer verilməmişdir, bu yalnız "Dağlar" şeirində baş verdiyi üçün fikir ona aid edilməlidir / Tərənnüm xoş hisslərin diqqətə çatdırılmasıdır, bunu yalnız "Dağlar" şeirində görmək mümkündür / "Hayıf ki, yoxdur" ictimai mövzuda olduğu üçün çatışmazlıqlara daha çox yer verilmişdir. Buna görə də tərənnüm ancaq "Dağlar" şeirinə aid olunmalıdır və s.</i>

121	Lirik qəhrəman gələcəyə ümidlə baxır. Lirik qəhrəman türklərin çətin vəziyyətdən çıxacağına inanır. Lirik qəhrəman türklərin doğru yoldan, haqdan dönməyəcəyini bildirir. Lirik qəhrəman baş vermiş faciəni vurğulayır, buna baxmayaraq nikbindir, bu çətin vəziyyətin düzələcəyinə inanır və s. buna uyğun fikirlər.	
122	Əsas mətn: 1. <i>Lirik növdədir.</i> 2. <i>Nəzmlə yazılmışdır.</i> 3. <i>Heca vəznindədir.</i> 4. <i>Qafiyyə quruluşu abcb, dddb, eeeb və s. kimidir və s. buna uyğun fikirlər.</i> “Nurəddin” (S.S.Axundov) 1. <i>Epik növdədir.</i> 2. <i>Hekayə janrındadır.</i> 3. <i>Təhkiyə əsasında yazılıb.</i> 3. <i>Nəsrə yazılmışdır.</i> 4. <i>Süjet xəttinə malikdir və s. buna uyğun fikirlər.</i>	
123	İnversiya, bəddi sual, təkrir	
124	Məni xəbər alsa, gülüzlü canan	
125	Vətən həsrəti çəkir. Yarı (sevgilisi) ilə bağlı hisslərini də ifadə edir. Ayrılıq dağı çəkir. İnsan olmayan varlıqlarla hisslərini bölüşür və s. buna uyğun fikirlər.	
126	Heca vəznindədir. Daxili bölgüsü bütöv söz prinsipinə əsaslanır. Lirik növdədir. Qafiyyə quruluşu oxşardır. Nəzmlə yazılmışdır. Rədif işlənmişdir. Şeir vahidi bənddir və s. buna uyğun fikirlər.	
127	İşlənmiş bədii təsvir vasitəsi: <i>Metonimiya</i> Azərbaycan tanımışdır vaxtsız qapı döyənləri. Qazan qaynayır. Salon susub durardı, alovlu misraları o, məclisə tökəndə və s. metonimiya işlənən hər hansı bir nümunə	
128	Mətnin aid olduğu ədəbi növ: <i>Dramatik növ</i> B.Vahabzadə yaradıcılığından dramatik növdə yazılmış əsərlər: “Yollara iz düşür”, “Yağışdan sonra”, “İkinci səs”, “Vicdan”, “Dar ağacı”, “Özümüzü kəsən qılınc”, “Fəryad”	
129	Uyğun obraz: <i>Şahzadə</i> Ortaq xüsusiyyət: Hər ikisi məqsədinə çatmaq üçün nikah diplomatiyasından istifadə etməyə çalışır. Hər ikisi öz adamını yüksək dövlət vəzifəsinə gətirmək istəyir. Hər ikisi Azərbaycana göz dikib. Hər ikisi iranlıdır və s. buna uyğun fikirlər.	
130	İkinci fikir (Mənzum hekayə hesab olunmalıdır) seçilir və fikir əsaslandırılır: Alleqoriyadan istifadə olunmamışdır Bir həyat hadisəsi diqqətə çatdırılmışdır Heyvanların / əşyaların danışığına yer verilməmişdir və s.	
131	Bədii təsvir və ifadə vasitəsi işlənmemişdir.	Səmtini meşənin yanından saldı
	Həm təsvir, həm də ifadə vasitəsi işlənmişdir.	Kəndlini bir anda soydu cökətək
	Yalnız ifadə vasitəsi işlənmişdir.	Quldur rəhmə gəlib söylədi ona:

132	Zalım / Qəddar, Ədalətsiz, Soyğunçu / Talançı / Oğru, Haqsız, Rəhmsiz Başqasının malına göz dikir / Kəndlini qarət edir və s.		
133	Əsərlərin məzmunu üçün ortaq cəhətdir: <i>Səsin insana təsir etməsindən bəhs olunur / İnsanın eşitdiyi səsin seyrinə düşməsindən bəhs olunur / Nəğmənin xoş təsir bağışlamasından bəhs olunur / Ecazkar musiqi mövzusu var və s.</i> Əsərlərin forması üçün ortaq cəhətdir: <i>Nəsrə yazılan əsərlərdir / Epik (eyni ədəbi növə) növə aiddir / Təhkiyədən/təsvirdən istifadə olunmuşdur və s.</i>		
134	İkinci fikir (dəstəkləmir) seçilir. Əsaslandırma: <i>Mətnə bülbulün həyatdakı gülə qonmasından, hər gün gəlib oxumasından, bülbul oxuduqca qonçələrin böyüyüb ləçəkləməsindən bəhs olunur. Bülbulün başqa gülə meyil etməsi fikri qeyd olunmamışdır.</i>		
135	■ – epitet, inversiya ● – metafor, təkrir		
136	Fikir	Doğru və ya yanlış	Əsaslandırma
	Bədii sual işlənmişdir.	<i>Yanlış</i>	<i>Çünki bu sual cavab tələb edir. Sualı verən cavab gözləyir. Sualı soruşan cavabı öyrənmək niyyətindədir. Sualın cavabı var və s.</i>
137	İnversiya işlənmişdir.	<i>Doğru</i>	<i>Çünki cümlə üzvlərinin yer dəyişməsi var. Çünki xəbər (kimdir? cümlənin sonunda işlənmişdir). Xəbər mübtədadan əvvəl işlənmişdir və s.</i>
138	1. Şair vətəni bütöv görmək istəyirdi, şah isə yalnız öz torpağını qorumaq lazım gəldiyini düşünürdü və s. 2. Şah Nizamini sarayda görmək istəyirdi, Nizami isə azad nəfəs almağı üstün tuturdu / Şah düşünürdü ki, sənətkar sarayda yaşamalıdır, Nizami isə azadlığı seçirdi və s. 3. Şah ölkənin parçalanmasına laqeyd yanaşırdı, şair isə narahat idi. 4. Şah düşünürdü ki, sarayda yaşamaq təklifi şairə xoş gələcək, şair isə saraydan uzaq olmaq istəyirdi.		
138	Nöqtələrin yerinə yazılmalıdır: <i>Remarka</i> Dramatik növdə olan əsərlərdə rast gəlinir. Səhnədə oxunmur. Aktyorlar və rejissor üçün nəzərdə tutulur. Obrazlara istiqamət vermək məqsədi daşıyır. Çox vaxt hissənin (şəkin, pərdənin və s.) əvvəlində verilir, amma ortada və sonda da gələ bilər. Hadisənin baş verdiyi tarix, məkan, surətlərin hərəkəti barədə məlumat verilir. Əsərin nəzmlə və ya nəsrə yazılmasından asılı olmayaraq, həmişə nəsrə olur və s.		

139	Yoldaşlığa (dostluğa) əhəmiyyət vermək, Tənqidə müsbət yanaşmaq / Tənqiddən nəticə çıxarmaq / Məsləhətdən inciməmək, Eyni tərzdə davam etməyib yenilik axtarmaq (inkışafa meyillilik) İradəli olub çalışmaq / geri çəkilməmək və s.
140	Mətn: <i>Dramatik növdədir.</i> <i>Səhnəyə qoyulmaq üçün yazılır / Əyani göstərmədən istifadə olunur / Remarkadan istifadə olunur / Monoloq və dialoqlara yer verilir / Bu növdə olan əsərlərdə müəllif hadisələrə müdaxilə edə bilmir / Dram, komediya, faciə kimi janrları var / Nəzmlə və nəsrə yazıla bilər və s.</i> Tünd hərflərlə verilmiş hissə: <i>Epik növdədir.</i> <i>Həyatı təstəqil etmə üsulu kimi təhkiyədən istifadə olunur / Müəyyən bir hadisə danışılır, süjeti olur / Danışılan hadisənin başlanğıc və son nöqtələrini müəyyənləşdirmək mümkün olur / Nəsrə və nəzmlə yazılan nümunələri var / Təmsil, hekayə, povest, roman və s. kimi janrları var / Hadisələrin geniş təsvirini vermək imkanı olduğuna görə təsviri növ də adlanır və s.</i>
141	İkinci fikir (Bədii sual hesab oluna bilməz) seçilir. Əsaslandırma: <i>Çünki Reyhan verdiyi sualın cavabını istəyir və İldırım Atayev həmin suala cavab verir. Suala cavab tələb olunur, məndə cavabı var.</i>
142	Forma xüsusiyyətləri ilə bağlı ortaqlar: <i>Hər iki şeir bəndlərlə yazılmışdır. Hər iki şeir xalq şeiri vərində – heca vərində yazılmışdır. Hər iki şeirdə misralar 11 hecadan ibarətdir. Hər iki şeirdə rədifdən istifadə edilmişdir. Hər iki şeir lirik növdə yazılmışdır.</i> Məzmun xüsusiyyətləri ilə bağlı ortaqlar: <i>Hər iki şeir Cənubi və Şimali Azərbaycanın ayrılığını, xalqın bütövlüyünün pozulmasını ifadə edir. Hər iki əsərdə ayrılıq fəlakət, zülm kimi dəyərləndirilir. Hər iki şeirin sonunda kədərə baxmayaraq, böyük bir ümid var. Hər iki əsərdə insanın daxili sıxıntıları, ayrılıq acısı və ya gələcək ümidləri təbiət təsvirləri ilə əlaqələndirilir.</i>
143	İnversiya Əsaslandırma: <i>Çünki misralarda söz sırası pozulmuşdur.</i>
144	Uyğun gəlidiyi hissə: 3 Əsaslandırma: <i>M.Füzulinin "Söz" qəzəli əruz vərində yazılmışdır. Əruz vərində yazılan əsərlərdə daxili bölgü zamanı sözün bütövlüyü qorunmur. N.Rəfibəylinin "Ayrılıq" əsəri isə heca vərində yazılmışdır.</i>
145	İkinci fikir seçilir: <i>Povest janrında olan əsərdən götürülmüş bir hissə olan bilər.</i> Seçimin əsaslandırılması: <i>Nəsrə yazılıb, sözlər adi qaydada sıralanıb / Müəllifin sözlərinə yer verilməsi onun povest janrında olmaq ehtimalını göstərir / Epik növün əlamətləri görünür və s.</i> Digər iki bəndin seçilməməsinin əsaslandırılması: 1. <i>Poema həmişə nəzmlə yazılır. Bu mətn isə nəsrə yazılıb.</i> 2. <i>Faciə dramatik növdədir, hadisələr dialoq və monoloq vasitəsilə çatdırılır. Mətn isə müəllifin təhkiyəsi ilə danışılıb / Faciə ölümə bitməli idi, burada yoxdur.</i>
146	Məni aldatdıqları üçün... / İnamımdan istifadə edib aldatdıqları üçün... / İnsanlar rahatlıqla başqalarını aldatdığı üçün... / Etdiyim yaxşılığa yamanlıqla cavab verdikləri üçün... / Yaxşılığı qiymətləndirmədikləri üçün... və s.

147	Amma elə olurdu ki, bəzən mən suyu turp qiymətinə, o da turpu su qiymətinə satırdı.
148	İnversiya – Belə tənha deyildi Xəzər də / Üzülməmişdi əli dəniz qardaşlarından / Duyurdu babası okeanın nəfəsini küləklərdə / Sulara ad verdi insan / Mən bilmirəm hansı gündür dənizin ad günü / Odur dənizi təbrikə gəlirəm ömrün hər adi günü. Bədii təzad – Bəlkə çox idi. Bəlkə az idi / Bir yerdə dərin idi, bir yerdə dayaz idi.
149	Üçüncü fikir (Sərbəst şeir formasındadır) seçilir və fikir əsaslandırılır. Nümunə bitkin hissələrə bölünmədiyi üçün şeir vahidi yoxdur. Misralardakı hecaların sayı bərabər deyil, uzun və qısa hecaların bir-birini izləməsi müşahidə olunmur. Hecaların sayı hər misrada fərqlidir, fikirlər müxtəlif hissələrə bölünməyib. Ölçünün (vəznin) tələblərinə əməl olunmamışdır. Əsas fikir intonasiya vasitəsilə çatdırılır. Səpkili formada yazılmışdır / Fikirlər müxtəlif ölçülərə səpələnmişdir. Digər iki vəznin tələbləri gözlənilməmişdir və s.
150	Əvvəllər hər tərəf su idi, indi isə dənizlər, göllər bir-birilərindən ayrı düşüblər. Əvvəllər su hövzələrinə ad vermirdilər, indi isə göl, dəniz, okean və s. sözlər işlədilir. Əvvəllər yalnız su olub, indi həm su, həm də insanlar var.
151	S. Vurğunun "Ananın öyüdü" şeirinə aid xüsusiyyətlər: <i>Əsərdə ananın birbaşa nitqi (monoloqu) verilir, o, oğluna nəsihətlər edir. Payızın gəlməsi, heyvaların dəyməsi, şaftalılardan şirələnməsi və ananın oğluna sovqat göndərəcəyi kimi real məişət və təbiət təsvirləri mövcuddur. Şeirin sonunda şair özü də bir obraz kimi prosesə qoşulur, bu səhnədən ilhamlandığını deyir və ananın əlindən öpür.</i> M. Dərbazin "Eşq olsun" şeirinə aid xüsusiyyətlər: <i>Əsgər konkret olaraq "şahin övladı" kimi xarakterizə olunur və ananın yenilməzliyi bu şahin övladın varlığına bağlıdır.</i> Hər iki əsərin Ortaq Cəhətləri: <i>Hər iki şeir Vətənin müdafiəsi, əsgərin döyüşə yola salınması, ana və oğul münasibətləri fonunda vətənpərvərlik mövzusunda. Hər iki əsərdə ön cəbhədə döyüşən əsgərin arxasında duran müqəddəs Ana obrazı var. Hər iki mətndə Vətən torpağının, onun çorəyinin müqəddəsliyi və hər şeydən uca tutulması əsas ideyadır. Hər iki əsərdə əsgərdən döyüş meydanında düşməyə qarşı igidlik göstərmək və Vətənə mütləq zəfərlə, hünərlə dönmək tələb olunur.</i>
152	Vətən sevgisi sarsılmaz bir qaladır, bu qalaya söykənən heç bir millət yenilməz fikri seçilir. Əsaslandırma: Şeirin son misralarında tam olaraq bu aforizmin poetik ifadəsini görürük: "Sənin kimi şahin övladı olan / Qəhrəman bir ana yenilə bilməz." Buradakı "Ana" obrazı həm də ana Vətəni simvolizə edir. Şair vurğulayır ki, vətəni qoruyan, onun sevgisi ilə silaha sarılan oğullar olduqca o millət sarsılmazdır.
153	Obyektə subyektiv münasibət ön planda olduğu üçün, Tərənnümdən istifadə olunduğu üçün və s.

154	A.Baxıxanovun "Yersiz iftixar" əsəri ilə İ.Krıllovun "Ağac" əsərlərinin forma xüsusiyyətləri ilə bağlı ortaq xüsusiyyət: <i>Hər ikisi nəzm əsəridir, hər ikisi epik növdədir, hər ikisində təsvir və təhkiyə var və s.</i> A.Baxıxanovun "Yersiz iftixar" əsəri ilə İ.Krıllovun "Ağac" əsərlərinin məzmun xüsusiyyətləri ilə bağlı ortaq xüsusiyyət: Hər iki əsərdə gənc və zəif olan tərəf özünü qoruyan, ona kölgə və dayaq olan qocaman, köklü ağaclara qarşı yersiz bir lovğılıq edir. Onların sayəsində yaşadıklarını unudub özlərini onlardan üstün tuturlar. Hər iki obraz elə zənn edir ki, ətrafdakı böyük ağaclar onların inkişafına mane olur. Küdü çinarın sayəsində ucaldığını dərk etmir; Ağac isə meşənin onu günəşdən və ışıqdan məhrum etdiyini düşünərək ətrafının təmizlənməsini istəyir. Hər ikisi onları qoruyan "sipəri" görməzdən gəlir. Hər iki mətndə yersiz lovğılığa qapılan obrazlara sonda dərs verən müdrik bir səs var.																						
155	Seçilən fikir: <i>Cücəni payızda sayarlar.</i> Əsaslandırma: <i>"Cücəni payızda sayarlar" atalar sözünün mənası odur ki, işin başlanğıcındakı sürətli və asan uğura aldanmaq olmaz, əsl nəticə çətinliklər, sınaqlar (payızın soyuğu) keçəndən sonra bəlli olur. "Yersiz iftixar" əsərində Küdü çinarın üzərinə dırmaşıb tez boy atır və asanlıqla qazandığı bu görüntüyə aldanaraq lovğalanır. Çinar isə ona cavabında tam olaraq bu atalar sözünün fəlsəfəsini ifadə edir: "Öyünmə sən də, hünər məlum olar xəzan əsəndə". Yəni xəzan (payız) gələndə kimin dözümlü, kimin köksüz və müvəqqəti olduğu üzə çıxacaq.</i>																						
156	Bildiyimiz kimi, məsnəvi həm forma, həm də janrdır. Elə əsərlər var ki, onlar məsnəvi formasında yazılsa da, janrına görə məsnəvi deyil. "Yersiz iftixar" əsəri də məsnəvi formasında yazılsa da, janrına görə məsnəvi deyil. Məsnəvi janr olaraq lirik növün janrıdır. "Yersiz iftixar" əsərində isə hadisə danışılır bu isə onun lirik növdə olmadığını deməyə əsas verir. Deməli, əsər məsnəvi janrında yazılmamışdır.																						
157	Forma ilə bağlı oxşar xüsusiyyətlər: <i>Nəzmlədir / Şeir vahidi bənddir / Heca vəznindədir / Beşlik formasında olan bəndlərdən ibarətdir / Bəndlərin qafiyə quruluşu aaabb şəkliindədir / 11 hecalı misralardan ibarətdir / Misraların daxili bölgüsü 4-4-3 şəkliindədir / Bədii təsvir və ifadə vasitələri işlənmişdir və s.</i> Məzmunla bağlı oxşar xüsusiyyətlər: <i>Dağa müraciət var və ya Dağla söhbət var / İnsanların yaddaşında qalmaqla bağlı fikir ifadə olunmuşdur / Müəllif onu narahat edən düşüncələri bölüşür / Keçmiş xatırlanmışdır və s.</i>																						
158	Bənd: 2 Əsaslandırma: <i>"Getdiyim yol uluların yoludur" cümləsi ilə əvvəlkilərin ənənəsini davam etdirdiyini bildirir.</i>																						
159	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>Fikir</th><th>Doğru / Yanlış</th><th>Əsaslandırma</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td><td></td><td>Yanlış</td><td>Məsələn, ikinci bənddə inversiya yoxdur.</td></tr> <tr> <td>2</td><td></td><td>Yanlış</td><td>Birinci bənddə inversiya var, ikincidə yox. Birinci bənddə bədii sual var, ikincidə yox.</td></tr> <tr> <td>3</td><td></td><td>Doğru</td><td>Misraların heç birində suala cavab tələb olunmur.</td></tr> <tr> <td>4</td><td></td><td>Doğru</td><td>İkinci bənddə iki təşbeh işlənmişdir.</td></tr> </tbody> </table>		Fikir	Doğru / Yanlış	Əsaslandırma	1		Yanlış	Məsələn, ikinci bənddə inversiya yoxdur.	2		Yanlış	Birinci bənddə inversiya var, ikincidə yox. Birinci bənddə bədii sual var, ikincidə yox.	3		Doğru	Misraların heç birində suala cavab tələb olunmur.	4		Doğru	İkinci bənddə iki təşbeh işlənmişdir.		
	Fikir	Doğru / Yanlış	Əsaslandırma																				
1		Yanlış	Məsələn, ikinci bənddə inversiya yoxdur.																				
2		Yanlış	Birinci bənddə inversiya var, ikincidə yox. Birinci bənddə bədii sual var, ikincidə yox.																				
3		Doğru	Misraların heç birində suala cavab tələb olunmur.																				
4		Doğru	İkinci bənddə iki təşbeh işlənmişdir.																				

160	Cədvəlin sağ xanası (Yanlıştır) seçilir. Əsaslandırma: – <i>Mətn dramatik növdədir. Dramatik növdə olan əsərlərdə müəllif mövzudan kənara çıxa, öz dili ilə məlumat verə bilməz. Ona görə də yazıçının yaradıcılığı haqqında məlumata mətnə verilə bilməz.</i> – <i>Dramatik növdə əsərlərdə müəllif hadisələrə müdaxilə edə bilməz.</i> – <i>Dramatik növdə əsərlərdə müəllif haşiyyə çıxa bilməz.</i> – <i>Dramatik növdə hadisələr iştirakçıların dilindən verilən monoloq və ya dialoglar vasitəsilə çatdırılır. Ona görə də müəllifin dili ilə nəşə çatdırıla bilməz.</i>
161	Problem hesab edir: <i>Yazıçının müharibədə iştirak etməsini / Millətin iftixarı olan şəxsin həyatının riskə atılmasını / Yazıçının döyüşə girməsini / Yazıçının səhhətinin pozulmasını / Yazıçının müharibədə iştirakını və s.</i> Problemin həlli üçün seçdiyi yol: <i>Onun uçmasına icazə vermək istəmir / Cəmi 5 uçuşa icazə verir və s.</i>
162	Nəzərdə tutulan söz və ya ifadə başqa bir sözlə əvəz olunmuşdur: Fransa yaralıdır. Məzmunca bir-birinə zidd iki söz və ya anlayış qarşılıqlı şəkildə verilmişdir: İşıqla zülmət arasında, insan ləyaqəti ilə azgınlıq arasında dava gedir / Bizim təyyarəçilərimiz çoxdur, amma de Sent-Ekzüperi bircə nəfərdir.
163	Tərənnüm əsasında yazılmışdır. Əsaslandırma: Obyektə subyektiv münasibət ön plandadır. Lirik növdədir və s.
164	Metafor Digər nümunə: Əsən rüzgarın da yoxdur vəfası, Düşmüşdür başına özgə sevdası. Çəkir çiçəklərin gözü intizar,
165	Hər iki əsər üçün ortaq forma xüsusiyyətləri: Qoşma janrındadır, hər misrasında 11 heca var, şeir vahidi bənddir, rədif işlənmişdir, abcb, dddb, çççb kimi qafiyələnmişdir və s.
166	Şöklü Məlik və Burla xatun surətləri var / Şöklü Məlik və Burla xatun əks tərəflərdə olan surətlərdir / Burla xatunun əsir düşməsi var / Qaraca Çoban sapandı işə salır / Qaraca Çoban düşmənlərə aman vermir / Qaraca Çobanın qardaşı ölür / Şöklü Məlik edamla qorxudur / Şöklü Məlik qəddar təqdim olunmuşdur və s.
167	1. Hamını qılıncdan keçirəcəyəm... 2. Mənim nə qəhrəman qoşunum varmış! 3. Əyilmək nə lazım ucalmaq üçün?
168	Surət: <i>İxtiyar</i> Əsaslandırma: <i>İxtiyarın nitqində deyilir ki, ürəkdə işığın sönməsi insanın sönməsi ilə nəticələnir. Deməli, insan ümidli olmalı, ürəkdə işığını qorumalıdır.</i> <i>İxtiyar bir budağın qurumasının ağacın quruması mənasına gəlmədiyini bildirir. Yəni ümidli olmaq, nəticəni gözləmək lazımdır.</i>
169	Birinci fikir (Üçüncü bənddə mübaliğə işlənmişdir) seçilir. Əsaslandırma: <i>“Bir ah çəkim, yansın bağı-zəmanə” misrasında ah çəkməklə bağıın yanması mübaliğəyə yer verilmişdir / Bağıın yanmasına səbəb olan ah şişirtmədir və s.</i>

170	Bənd: 3 Əsaslandırılma: <i>Burada rəqib sözü çəkilir, deməli aşiq tək deyil / Tərlana bənzətmə var, ruhi-rəvan sözü ilə axıcı ruh olduğu bildirilir / Bənddə əğyara uymamaq ifadəsi var, deməli kimsə səhv məlumat çatdırır və s.</i>
171	Forma ilə bağlı oxşar xüsusiyyətlər: <i>Şeir vahidi bənddir / Heca vəznindədir / Qoşma janrındadır / Tərənnüm var / Rədif eynidir / 11 hecalı misralardan ibarətdir / Son bənddə müəllifin adı qeyd olunmuşdur / Şeir suallar üzərində qurulmuşdur / Bədii təsvir və ifadə vasitələrindən istifadə olunmuşdur və s.</i> Məzmunla bağlı oxşar xüsusiyyətlər: <i>Badi-səbaya (səhər yelinə) müraciət var / Yarının gözəlliyinin tərənnümü var / Aşiq yaşadıklarının sevdiiyə deyilib-deyilmədiyi ilə maraqlanır / Məhəbbətin təsirindən Aşiqin halının dəyişdiyi məlum olur və s.</i>
172	Metafor işlənmişdir – <i>Belədə hayqırıb göynər, oğul, daş / Ağrıdan qovrular, ağlar qavaldaş / Hər vaxt toy-bayramda dinən qavaldaş...</i> Mübaligə işlənmişdir – <i>Axı haray tutub düzü, dünyanı / Nə qədər çinar var bu torpaq üstə, Mən dar ağacına çevirəcəyəm / Dara çəkəcəyəm bütün ölkəni.</i> Bədii təzad işlənmişdir – <i>Hər vaxt toy-bayramda dinən qavaldaş / Ölüm təbilinə çevrilsin gərək!</i> Bədii sual işlənmişdir – <i>Kimlər etdi söylə səni dar ağacı? / Bu necə haraydı, bu necə səsdı? / De, haray çəkənə hay verən hanı?</i>
173	1. Səhv – <i>Mətndəki remarkalar tamaşaçılar üçün nəzərdə tutulmuşdur / Mətndəki bəzi hissələr aktyor və tamaşaçılara kömək məqsədilə nəzərdə tutulmuşdur / Dram əsərlərinin mətni bütünlüklə səhnədə oxunmur və s.</i> 2. Səhv – <i>Süjet xətti olan əsərlərdə tərənnümdən istifadə olunmur / Tərənnüm lirik növ üçündür, nümunə isə dramatik növdədir / Mətnə tərənnüm yox, göstərmə əsasdır və s.</i> 3. Doğru – <i>Dramatik növdə müəllifin hadisələrə müdaxiləsinə yer verilmir / Dramatik növdə müəllifin fikirlərinə yer verilmir / Dramatik növdə müəllifin dili ilə hiss və həyəcanların təsviri verilmir / Dramatik növdə surətlərin hiss-həyəcanları monoloq və dialoqlar vasitəsilə çatdırılır və s.</i>
174	Fərqli yanaşma bəslənilən surət: <i>çinar ağacı / ağac / çinar</i> Münasibəti fərqlənən surətlər: <i>Şöklü Məlik və Burla xatun / Şöklü Məlik və Çiçək</i> Əsaslandırma: <i>Şöklü Məlik çinar ağacını dar ağacı kimi düşünür, digər iki surət isə onu doğma ağac kimi görürlər.</i>
175	Hər iki əsərin məzmunu üçün ortaq cəhətdir: <i>Surətlərdən biri oğlunu adam öldürməyə məcbur edir / Surətlərdən biri oğlundan narazı olduğunu dilə gətirir / Surətlərdən biri oğlunu qeyrətsiz hesab edir / Surətlərdən biri zalımlığı təmsil edir / Hər iki əsərdə elmin yox, cəhalətin yayıldığı göstərilir / Səhv tərbiyə metodundan bəhs olunur / Mənfi ata surəti var / Hər iki əsərin məzmununda tənqid var və s.</i> Hər iki əsərin forması üçün ortaq cəhətdir: <i>Nəsrə yazılmışdır / Dramatik növdədir / Remarkadan istifadə olunmuşdur və s.</i>
176	Üçüncü fikir (Cümlələrdə bədii sual işlənməmişdir) seçilir. Əsaslandırma: <i>Hər iki sualı verən cavab gözlədiyi üçün bədii sual yoxdur / Surət onu maraqlandıran məsələyə cavab tapmaq üçün sual vermişdir və s.</i>

177	Təhsili üstün tutur / Millətin vəziyyətindən narahatdır / Millət və gənclər üçün narahatdır / Xalqın bədbəxt, gəncliyin zavallı olduğunu deyir / Səhv tərbiyə üsulundan narazılığını bildirir / Kərbalayinin üzüm yetişdirmək bacarığını alqışlayır və s.											
178	<table><tr><td>Fəxrəddin ("Müsibəti-Fəxrəddin") və Məhərrəm ("Vəfalı Səriyyə" obrazları üçün ortaq xüsusiyyət:</td><td>Rüstəm bəy ("Anamın kitabı") və Məhərrəm ("Vəfalı Səriyyə") obrazları üçün ortaq xüsusiyyət:</td><td>Cahangir ("Müsibəti-Fəxrəddin") və Həmzə ("Vəfalı Səriyyə") obrazları üçün ortaq xüsusiyyət:</td></tr><tr><td>Cəmiyyətin geridə qalmasının, köhnə baxışların, insanların insanlığı unutmmasının səbəbini cəhalətdə görürlər.</td><td>Qız uşağının zorla ərə verilməsinin tərəfdarı deyillər.</td><td>Qız uşağının zorla, istəmədiyi adama ərə verilməsinin tərəfdarıdırlar.</td></tr></table>	Fəxrəddin ("Müsibəti-Fəxrəddin") və Məhərrəm ("Vəfalı Səriyyə" obrazları üçün ortaq xüsusiyyət:	Rüstəm bəy ("Anamın kitabı") və Məhərrəm ("Vəfalı Səriyyə") obrazları üçün ortaq xüsusiyyət:	Cahangir ("Müsibəti-Fəxrəddin") və Həmzə ("Vəfalı Səriyyə") obrazları üçün ortaq xüsusiyyət:	Cəmiyyətin geridə qalmasının, köhnə baxışların, insanların insanlığı unutmmasının səbəbini cəhalətdə görürlər.	Qız uşağının zorla ərə verilməsinin tərəfdarı deyillər.	Qız uşağının zorla, istəmədiyi adama ərə verilməsinin tərəfdarıdırlar.					
Fəxrəddin ("Müsibəti-Fəxrəddin") və Məhərrəm ("Vəfalı Səriyyə" obrazları üçün ortaq xüsusiyyət:	Rüstəm bəy ("Anamın kitabı") və Məhərrəm ("Vəfalı Səriyyə") obrazları üçün ortaq xüsusiyyət:	Cahangir ("Müsibəti-Fəxrəddin") və Həmzə ("Vəfalı Səriyyə") obrazları üçün ortaq xüsusiyyət:										
Cəmiyyətin geridə qalmasının, köhnə baxışların, insanların insanlığı unutmmasının səbəbini cəhalətdə görürlər.	Qız uşağının zorla ərə verilməsinin tərəfdarı deyillər.	Qız uşağının zorla, istəmədiyi adama ərə verilməsinin tərəfdarıdırlar.										
179	Məzmun baxımından ortaq xüsusiyyətlər: <i>Hər iki əsərdə cəmiyyəti geri salan cəhalət, köhnə baxışlar, qadın hüquqsuzluğu və azad sevginin boğulması tənqid atəsinə tutulur. Hər ikisində yenilikçi, təmiz hisslərlə yaşayan gənclər və onlara qarşı duran zalım, cahil mühafizəkarlar qarşı-qarşıya gəlir.</i> Forma baxımından ortaq xüsusiyyətlər: <i>Hər iki əsər dramatik növdə yazılmışdır, Hər iki əsərdə remarkadan istifadə edilmişdir, Hər iki əsər nəsr əsəridir və s.</i>											
180	<table><tr><td></td><td>Xarakterik xüsusiyyət</td><td>Əsaslandırma</td></tr><tr><td>1.</td><td>Sevgisinə sadıqdır.</td><td>Səriyyə uşaqlıqdan bəri tanıdığı və sevdiyi Rüstəmə ürəkdən bağlıdır. Həyatını onsuz təsəvvür etmir.</td></tr><tr><td>2.</td><td>Cəsarətli və dürüstdür.</td><td>Cəmiyyətin və ailənin qorxunc təzyiqinə, qarşısında-kı Həmzə kimi qəddar bir insanın varlığına rəğmən, o, öz hisslərini gizlətmir, yalandan razılıq vermir.</td></tr></table>		Xarakterik xüsusiyyət	Əsaslandırma	1.	Sevgisinə sadıqdır.	Səriyyə uşaqlıqdan bəri tanıdığı və sevdiyi Rüstəmə ürəkdən bağlıdır. Həyatını onsuz təsəvvür etmir.	2.	Cəsarətli və dürüstdür.	Cəmiyyətin və ailənin qorxunc təzyiqinə, qarşısında-kı Həmzə kimi qəddar bir insanın varlığına rəğmən, o, öz hisslərini gizlətmir, yalandan razılıq vermir.		
	Xarakterik xüsusiyyət	Əsaslandırma										
1.	Sevgisinə sadıqdır.	Səriyyə uşaqlıqdan bəri tanıdığı və sevdiyi Rüstəmə ürəkdən bağlıdır. Həyatını onsuz təsəvvür etmir.										
2.	Cəsarətli və dürüstdür.	Cəmiyyətin və ailənin qorxunc təzyiqinə, qarşısında-kı Həmzə kimi qəddar bir insanın varlığına rəğmən, o, öz hisslərini gizlətmir, yalandan razılıq vermir.										
181	Mətnin məzmununa uyğun gəlməz. Əsaslandırma: <i>Çünki Gülsabah sənətdə ilk addımlarını atdığını deyir. Onu qocaman sənətkar hesab etmək olmaz.</i> Bədii ifadə vasitəsi yaranar. Əsaslandırma: <i>Bacarıqsız aktyora qocaman sənətkar demək kinayədir. Deməli, bədii ifadə vasitəsi işlənmişdir.</i>											
182	Əsas surətlər: Oqtay və Gülsabah üçün ortaq cəhətdir: <i>İşinə qarşı tələbkardır / Digər aktyorların işinə diqqətli olması üçün çalışır / Yenilik tərəfdarıdır / Səhnəyə xəyanətə qarşı çıxır və s.</i> Digər aktyorlar üçün ortaq cəhətdir: <i>Teatrdan başqa sahələrə maraq göstərirlər / Teatra əsas iş kimi baxmırlar / Doğru iradları qəbul etmirlər və s.</i> Əsərlərin forması üçün ortaq cəhətdir: <i>Dramatik növdə yazılıb / Nəslə yazılıb / Dialoq şəklindədir və s.</i>											

	Xarakterik xüsusiyyət	Əsaslandırma
183	1 yenilikçi, yenilik tərəfdarı	Tikmək, yaratmaq istədiyini deyir / Köhnəliyə qarşıdır
	2 cəsarətli	Yeni başlasa da, işindən qorxmur, meydan oxuyur.
	3 açıqsözlü	Gördüyü nöqsanları deyir / Mirzə Camalın rolu düzgün oynamadığını deyir.
	4 dəstəkləyən	Gənc rejissoru dəstəkləyir.
	5 tələbkar	Hamının işini görməsini istəyir
	6 dürüst	Nöqsan istəmir, hamının işini ciddi görməsini istəyir.
184	“Dəli Kür” romanındakı Çernyayevski surətinə aiddir: <i>Təsadüfən tanış olduğu Əhməddən kömək istəyir / Gecələmək üçün qapısını döydüyü adamın dərslər keçdiyini öyrənir və s.</i> “Pərvanə” romanındakı Çernyayevski surətinə aiddir: <i>Sahib müəllimin adını eşidib ondan kömək istəməyə gedir / Evə müəllimi görmək üçün gəlir və s.</i> Hər ikisinə aiddir: <i>Kəndləri, şəhərləri gəzib oxutmaq üçün uşaq axtarır / Azərbaycanlı uşaqların təhsil alması üçün çalışır / Təhsil sahəsində çalışır və s.</i>	
185	Birinci fikir (mətnin epik növdə olduğunu söyləmək mümkündür) seçilir. Əsaslandırma: 1. <i>Mətn nəsrldir, hadisələr müəllifin ilə çatdırılır, süjet xətti var. Bunlara əsasən mətnin epik növdə olduğunu müəyyən etmək mümkündür.</i> 2. <i>Müsbət surət forma ilə bağlı deyil, mətnə müəllifin sözlərinə də yer verilmişdir. İkinci və üçüncü fikirlər səhv olduğu üçün birinci fikir doğrudur.</i>	
186	Sahib müəllim və Çernyayevski şirin söhbətə başladılar / Sahib müəllim və Çernyayevski dərin mənalı söhbətə başladılar və s.	
187	Hər iki əsərin məzmunu üçün ortaq cəhətdir: <i>Balıq ovundan bəhs olunur / Balığı asanlıqla tutmaq mümkün olmur / Balıq onu tutmaq istəyəni çətinə salır / Balıq tutarkən əlini yaralayır / Balıq təslim olana kimi əl çəkmir / Ovu insanların diqqətini cəlb edir və s.</i> Əsərlərin məzmununda müşahidə olunan fərqli cəhətdir: <i>Qoca okeanda, Pinçuk isə göldə ov edirdi / Qoca ova qayıqla çıxır, Pinçuk gölün sahilində durub ov edir / Qoca balığı evinə apara bilmir, Pinçuk isə aparır / Qoca balığı tutub qayığa bağlayır, Pinçuk tutub sahilə atır / Qoca balığı qorumaq üçün köpəkbalıqları ilə mübarizə aparır, Pinçukun isə buna ehtiyacı yox idi və s.</i>	
188	Mətndəki ilk bədii təsvir vasitəsi: <i>təşbeh</i> Mətndəki nümunəsi: <i>Qamış tilovun başı yay təkli əyilib sındı / yay təkli əyilib</i>	
189	Nəsrə yazılmışdır / Epik növdədir / Müəyyən bir hadisə danışılır / Təhkiyə əsasında yazılmışdır / Süjet əlamətləri müşahidə olunur və s.	
190	Q.Zakirin “Durnalar” şeirinə aiddir: <i>Qafiyə quruluşu abcb, çççb, dddb... şəklindədir / Müəllif durnaları görüb müraciət edir və s.</i> N.Xəzrinin “Niyə gecikdiniz, durnalar, niyə?” şeirinə aiddir: <i>Bütün bəndlərin qafiyə quruluşu abcb şəklindədir / Müəllifin durnaların niyə gəlmədiyini soruşur və s.</i> Hər iki şeirə aiddir: <i>Rədifli şeirdir və ya “Durnalar” rədifindən istifadə olunmuşdur / Durnalara müraciətlə yazılmışdır / Dördlük şəklindədir / Durnalar diqqətli olmağa çağırılmışdır və s.</i>	

191	Yanlıştır bəndi seçir. Əsaslandırma: <i>Şeir durnalara müraciətlə yazılmışdır, lirik qəhrəman onu narahat edən fikir və düşüncələri paylaşmışdır / Şeir durnaların təbiətdəki gözəlliyinə həsr olunmamışdır, müəllifin düşüncələri əks etdirilmişdir və s.</i>
192	Təşbeh – <i>Ağ səma çayıtək axın, durnalar! / səma çayıtək</i> Epitet – <i>Qara ürəklərdən qorxun, durnalar! / Qara ürək</i> İnversiya – <i>Zamanın zəhəri çöksə də yerə / Bəlkə, dözmək oldu çirkli göllərə.</i>

